

Dr. Janko Zerzer, podpredsednik KKZ:

## Pozdravne besede na koncertu v Velikovcu

Zum zweiten Mal innerhalb von 3 Jahren haben wir den Stadtsaal der Burg von Völkermarkt für eine kulturelle Veranstaltung gewährt, wobei wir nicht nur unsere slowenischen Landsleute von Völkermarkt und Umgebung ansprechen wollten, unser Bemühen geht auch dahin, dem Mehrheitsvolk dieses Landes näherzukommen und den Urlaubsgästen aus dem Ausland den anderen, verborgeneren Teil Kärntens zu zeigen. Wenn uns das mit dem heutigen Abend auch nur in bescheidenem Ausmaß gelingen mag, so soll es für unsere Bemühungen doch eine große Genugtuung sein.

Der gemischte Chor Jakob Petelin-Gallus, sich heute in Völkermarkt vorstellt, wurde vor 12 Jahren vom allzufrüh verstorbenen Dr. France Czigana gegründet und sollte unter anderem solche Aufgaben erfüllen, die die Möglichkeiten der slowenischen Vereinskörpers übersteigen. Dieses Ziel hat der Chor in hohem Maße erreicht, und die zahlreichen Konzerte, nicht nur bei uns in Kärnten, sondern auch in einigen anderen Bundesländern und im Ausland waren durchwegs große Erfolge. Auch der schwere Verlust, den der Tod Dr. Czigans für den Chor bedeutete, konnte wettgemacht werden, u. zw. in der Person Prof. Jožko Kovačič's, des Liebblingsschülers und geistigen Erben Dr. Czigans.

Somit wünsche ich ihnen allen einen Abend voll Freude am slowenischen Lied. Möge der Gesang, der bekanntlich besonders dazu geeignet ist, Sprachbarrieren zu überbrücken, allseits offene Herzen finden und ein Band schlingen um alle jene, die den Willens sind, damit wenigstens in diesem kleinen Kreise die oft berufene Völkergemeinschaft Kärntens Wirklichkeit werde, womit eines der wesentlichsten Ziele dieses Abends erreicht wäre.

### Spoštovani gostje, dragi rojaki!

Pred enim mesecem sta mešani zbor Jakob Petelin-Gallus iz Celovca in folklorna skupina „Planina“ iz Sel z istim sporedom gostovala v Šmohorju v Ziljski dolini in žela navdušeno priznanje tako pri slovenskih rojakih-Ziljanah kot tudi pri nemško-govorečih sodeželanah in pri gostih iz inozemstva. Podobno namen ima tudi današnja prireditev, kajti vse premalo se koroški Slovenci potrudimo, da bi tudi soseda seznanili z našo kulturo in s tem skušali odpraviti številne predsodke, ki otežkočajo mirno sožitje v skupni domovini.

Mešani zbor Jakob Petelin-Gallus je, kakor vam je gotovo znano, bil ustanovljen od dr. Franceta Czigana, profesorja glasbe na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu ter vzgojiteljja naše mladine v Mohorjevem dijaškem domu. Po njegovi prerani smrti je bil zbor nekaj časa brez očeta. Šele ko je doštudiral bivši učenec dr. Czigana in sedanji Gallusov zborovodja, prof. Jožko Kovačič, je delo moglo oživeti v prejšnjem obsegu. Da je naslednik dr. Czigana res vreden dedič zahtevnega izročila, o tem se boste v teku tega večera sami mogli prepričati.

Gallus želi s svojim delovanjem izpolniti neko vrzel v kulturnem udejstvovanju koroških Slovencev. V svojem repertoarju ima poleg nam vsem zelo dragocenega narodnega blaga tudi manj popularne in deloma tudi bolj zahtevne stvari, ki jih društveni zbori iz katerihkoli razlogov ne gojijo, ki pa so potrebne za kulturno afirmacijo koroških Slovencev v tej deželi in izven nje. To je bilo tako že svojčas in to je v še večjem obsegu namen zboru v bodoče. Za tako delo pa je usposobljen samo zbor, ki je ta-

## Egipt zahteva umik sovjetskih vojaških svetovalcev

### Odgovor na odklonilno stališče po ofenzivnem orožju

Egiptovski predsednik Sadat je v torek na izredni seji prezidija enotne socialistične stranke pozval Sovjetsko zvezo, da odpokliče 15.000 vojaških svetovalcev. To važno odločitev je sprejel najvišji gremij stranke soglasno. Povod za to so bila brezuspešna prizadevanja Kaira po boljšem orožju za odločilno vojno proti Izraelu. Tej zahtevi se je Kremelj stalno protivil, češ da je za Egipt dovolj samo defenzivno orožje, ki bi ubranilo izraelski napad čez Sueški prekop.

Iz dobro poučenih krogov se je izvedelo, da je ob tej priliki Sadat izjavil, da lahko Sovjeti vzamejo nazaj vse orožje, kajti Egipt dobi lahko letga tudi drugje. Egipt bo ostal prijateljsko povezan s Sovjetsko zvezo in je tudi pripravljen od v Egiptu nahajajočega sovjetskega orožja kupiti tistega, ki bi ga Sovjeti odstopili.

V Egiptu se nahaja sedaj poleg 15.000 vojaških svetovalcev še: okrog 280 letalskih pilotov in 12 do 15 tisoč tehnikov za opravljanje kompliciranega orožja. K temu

spadajo 615 protiletalskih raket vrste SAM, obsežna radarska mreža, šest oddelkov lovskih letal vrste MIG 21 in nedoločeno število lovskih bombnikov. Razen tega pridejo sem še tehniki za mornarico, ki so nastanjeni v oporišču v Alexandriji. Za vso vojaško pomoč je Egipt dolžan Sovjetski zvezi okrog 160 milijard avstrijskih šilingov. Končno se nahajajo v Egiptu še na tisoče gospodarskih strokovnjakov.

V bližnjevzhodni vojni junija leta 1967 je imel Egipt in s tem posredno Moskva škodo za okoli 50 milijard šilingov. Moskva je od tedaj kar naprej oboroževala Egipt.

## Mc Govern kandidat za predsedniške volitve

### Demokratska stranka bo strnjeno podprla svojega kandidata

Mc Govern je bil imenovan za kandidata demokratske stranke na letošnjih novembrskih predsedniških volitvah v ZDA. Zmaga Mc Governova v Miamiu je bila tako obsežna, da je presenetila celo njegove privrženice: zadostovalo bi mu 1509, prejel pa jih je kar 1864; njegovi tekmeči so se morali zadovoljiti s pičlim številom glasov. Henry Jackson, ki so ga podpirali sindikati ter mnogo Humphreyjevih in Muskijevih pristašev je dobil le 845, rasist Wallace pa le 377 glasov.

Kmalu po izvolitvi je imenoval Mc Govern Edwarda Kennedyja za svojega podpredsednika, le-ta pa je njegovo ponudbo odbil, nato je Mc Govern izbral katoliškega senatorja iz Missourija Thomasa Eagletona. Njegova prisotnost bi morala pridobiti demokratskemu kandidatu simpatije katoličanov, zlasti nekaterih nacionalnih skupin, kot so Irci, Poljaki in Italijani, ki sicer odločno nasprotujejo Nixonu, vendar gledajo na Mc Governov program s precejšnjim nezaupanjem. Eagleton velja tudi za „človeka Juga“, ki bi znal pritegniti kopicu glasov iz južnih držav, tradicionalno bolj naklonjenih konservativnim kandidatom.

V svojem govoru je Eagleton v celoti podprl Mc Governov program, tudi njegove najbolj radikalne točke, ter zagotovil, da bo v primeru zmage vladalo popolno soglasje med predsednikom in njegovim namestnikom. Nato je Edward Kennedy Mc

ko po številu članov kot tudi po kvaliteti nad povprečjem in ki neprestano dela na sebi in se izpopolnjuje.

Poleg pevskega zbora Jakob Petelin-Gallus bo danes nastopila še folklorna skupina iz Sel, ki jo vodi Ivan Matko. Selani, ki so dolgo časa bili edina taka skupina med koroškimi Slovenci, nam bodo pokazali nekaj ljudskih plesov in prepričan sem, da se boste tudi vi razveselili nad plesom čednih deklet in fantov v pisanih nošah.

Želim vam vsem prav prijeten večer, ki naj s svojimi kulturnimi dobrinami razveseli naše vsakdanje življenje in obogati naša srca.

Governa pozdravil kot „bodočega predsednika“ ZDA.

Zadnji je spregovoril sam Mc Govern: ponovil je vse svoje znane teze. Še enkrat je obljubil, da bo v roku 90 dni po izvolitvi napravil konec vietnamski vojni, že na dan vstopa v Belo hišo pa bo ukazal prekiniti bombardiranje Severnega Vietnama. Ponovil je svoj program krčenja vojaških izdatkov, vendar je zagotovil, da ne bo dovolil, da bi ZDA postale „drugorazredna vojaška sila“. Obljubil je globoke reforme na področju zdravstva in socialnega skrbstva, bolj odločen boj proti razpečevalcem mamil in bolj učinkovit davčni sistem. Zavrnil je trditve tistih, ki pravijo, da je treba Ameriko „ljubiti ali pa jo zapustiti“; predlagal je spremembo starega pregovora: „Spremenimo Ameriko, da jo bomo še bolj ljubili.“

## Obračun z nacionalizmom v Jugoslaviji

Boj proti nacionalizmu v Jugoslaviji se mora, po mnenju prezidija komunistične partije Jugoslavije, voditi „revolucionarno, konkretno, vztrajno in z vso odločnostjo“. To je osrednja točka resolucije 52-članskega vodstva gremija, ki so jo pretekli teden (v sredo) odobrili na seji na Brionih.

V resoluciji je rečeno, da je Komunistična partija Jugoslavije v novejšem času dosegla sicer pomembne uspehe v boju proti nacionalizmu, da pa obračun z njim ostane še nadalje aktualen, ker so se nacionalistične sile preoblikovale. Nacionalizem je ideologija sil, ki so proti interesom delavskega razreda, proti socialističnemu samoupravljanju, proti politiki nacionalne enakopravnosti. Partija mora zlasti obračunati z nacionalizmom v svojem okolju, v svojem narodu, prav tako v pokrajini in republiki.

V resoluciji se nadalje ugotavlja, da so bile s sprejetimi amandmaji odrezane korenine unitarizmu in velikodržavnemu centralizmu. V sklepkih se v zvezi z bojem proti nacionalizmu poudarja pomen krepitve go-

## Kozo Okamoto obsojen na dosmrtno ječo

Kozo Okamoto, edini preživeli član japonskega terorističnega komandosa, ki je 30. maja povzročil pravi pokol na telavivskem letališču, je bil v ponedeljek obsojen na dosmrtno ječo. Razsodbo, ki velja za izredno milo, saj so pričakovali smrtno kazen, je izreklo izraelsko vojaško sodišče pod predsedstvom podpolkovnika Abrahama Frischa.

Javni tožilec, podpolkovnik Izraeli, je zahteval dosmrtno ječo.

Okamoto je bil obtožen štirih zločinov: za prve tri, ki so povezani s pokolom, predvideva izraelski zakon smrtno kazen, za četrtega pa, namreč pripadnost fronti palestinskega gibanja, deset let zapore. Tudi Okamotov branilec Kritzman si je prizadeval, da bi ga rešil smrtne kazni.

## 150. seja o Vietnamu v Parizu brez uspeha

Pojavile so se ponovno stare zahteve

Po desettedenski prekinitvi, odkar so Amerikanci zapustili pogajanja v Parizu, so se v četrtek, 13. julija, ponovno sestale tam vse štiri delegacije. Pred začetkom 150. seje so vsi štirje načelniki izrazili željo, da bi končno le našli sporazumno rešitev, vendar ne bi mogli reči, da je pomenil ta sestanek korak naprej v tej smeri.

Na začetku seje je zahtevala komunistična delegacija (Vietkong in delegat Severnega Vietnama), da druga stran sprejme mirovni načrt sedmih točk. Le-tega je ameriška in južnovietnamska delegacija odklonila že 4. maja. Prekinitev letalskih bombnih napadov na Severni Vietnam in vobče vseh vojnih dejavnosti v Južnem Vietnamu, je po mnenju komunistične delegacije predpogoj za politično rešitev vietnamskega spora. Komunisti so nadalje v ostrih besedah obtožili Združene države Amerike, da izvaja genocid in uporabo strupenih kemikalij pri bombardiranju.

Ameriški delegat Porter je postavil poudarek na zadnjih Nixonovih predlogih od 29. junija letos. Vojna bi se lahko takoj končala, če bi komunisti izpustili vojne ujetnike ter sklenili premirje v Indokini pod mednarodnim nadzorstvom.

spodarske enakopravnosti narodov in narodnosti, usklajevanje interesov delavskega razreda in odstranjevanje ovir, ki otežkočajo delovanje enotnega jugoslovanskega trga.

Vzporedno z odstranjevanjem gospodarskih virov nacionalizma je treba voditi boj proti nacionalizmu na področju kulture, šolstva, umetnosti, v družbenih dejavnostih, v tisku, radiu in televiziji. Prav tako pa se mora partija bojevati proti vsem poskusom posameznikov in določenih krogov v verskih skupnostih in Cerkvah, ki nezakonito zlorablajo verska čustva v reakcionarne namene, ter proti poskusom, da bi se Cerkve ukvarjale s politiko, ker ogroža normalne odnose med Cerkvijo in državo.

● Zunanji minister Bangla deša Abdus Samad je izjavil, da ne bo moglo priti do srečanja med bangladeškim ministrskim predsednikom Mudžiburjem Rahmanom in pakistanskim premierom Ali Butom vse do tlej, dokler ne bo Pakistan priznal Bangla deša kot neodvisno državo.

# Manjšine v Evropi

## MEDNARODNI SEMINAR

V ljubljanskem Delu (9. julija 1972) je Milan Stepanovič napisal članek „Manjšine v Evropi“, ki ga zaradi aktualne vsebine objavlja Naš tednik v celoti (Op. ured.)

Od 9. do 24. junija je v Evropski hiši (Inštitutu za mednarodno sodelovanje) v Bemelenu pri Maastrichtu na Nizozemskem potekal delovni seminar na temo »Problemi narodnostnih manjšin v Evropi«. Seminar je vodil direktor hiše dr. Waltmanns osebno. Prisostvovali so predstavniki frizijske (Tsjise De Jager) bretonske (ugledni Pierre Laurent, podpredsednik federalistične unije evropskih etničnih skupnosti), flamske (dr. Luc van Bogaert, sodelavec omenjenega inštituta), katalonske (J. M. Batista y Roca, upokojeni profesor univerze v Cambridgeu, aktiven in vpliven bорец za pravice Kataloncev že iz časa španske državljanske vojne in Robert Comet-Codina) ter baskoske (člana ilegalnih organizacij za nacionalno in socialno osvoboditev Baskov iz Španije) in slovenske manjšine (August Brumnik, Avguštín Malle in Teodor Domej). Prisotni so bili še dr. Vladimir Klemenčič z ljubljanske univerze, dr. Lajos Arday z zgodovinskega inštituta v Budimpešti in drugi.

Vsebinsko je bilo delo seminarja razdeljeno v historični, geografski (socialno-regionalni), lingvistični in pravni del. Poglaviti namen seminarja je bil v zastavitvi vedno perečih manjšinskih problemov, ki jih srečujemo v vsej Evropi v podobni obliki in ki ovirajo evropsko združevanje.

Značilnost skoraj vseh manjšin je, da žive ob mejah, ki so bile — ali pa so še — zaprte, iz česar izvira gospodarska zaostalost področij, kjer žive manjšine, ker njihove pripadnike postavlja v nezavidljivo socialni položaj.

## NEZANESLJIVI, ZASTARELI PODATKI

Prvi napori udeležencev seminarja so bili usmerjeni k opredelitvi skupnih problemov, od katerih je eden najvažnejših pomankljivo, oziroma napačno informiranje o stanju in življenju manjšin. To je očitno pri poglavitnih sredstvih medsebojnega obveščanja, kot so n. pr. zemljevidi, ki največkrat prikrivajo prisotnost in razporeditev manjšin, ter enciklopedije in leksikoni, ki vsebujejo nepravilne razlage. Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da manjšinsko problematiko v teh virih razlagajo tudi ljudje z nacistično preteklostjo. Na seminarju je prenesel referat predstavnika iz Budimpešte, ki je v enem samem stavku preprosto zanikal manjšinski problem v Avstriji (kakšna nesramnost! Op. ured.) To je pomembno zlasti za Slovence, o katerih vedo malo, ali pa sploh nič. U največjem številu primerov je glavni vir informacij zastarela literatura iz obdobja med obema vojnama ali pa še zgodnejša. To stanje je treba nemudoma začeti popravljati in sproti obveščati svetovne informacijske centre ter založniške hiše. Najprej pa je seveda treba to miselnost vsaditi na domačih tleh in ponovno pregledati lastne zemljevide in publikacije ter zagotoviti, da se bomo v prihodnosti izognili nepravilnostim v prikazovanju in poročanju o stanju slovenske in drugih manjšin. Čeprav takšna akcija ne bi prinesla neposrednega komercialnega dobička, je potrebna, da se ohrani ugled Slovenije, njene kulture in Jugoslavije.

Med Slovenci, prisotnimi na seminarju, naj omenimo prof. dr. Vladimírja Klemenčiča, člana vodstva seminarja, ki je nakažal probleme evropskih manjšin ob primerih slovenske manjšine v Italiji, Avstriji in na Madžarskem.

## ZOPER NEPOŠTENE NAMENE

Orisal je probleme napačnega načina kartografskega predstavljanja razporeditve in številčne moči manjšin v svetu. Avguštín Malle in Teodor Domej sta predstavila koroške Slovence. Prvi je uspešno interpretiral socialno historični vidik slovenskega vztrajanja na Koroškem in vse oblike njihovega zapostavljanja v zadnjem stoletju ter zlasti neizpolnjevanje 7. člena državne pogodbe po II. svetovni vojni; drugi pa je

obravnaval jezikovno plat slovenske prisotnosti na avstrijskem Koroškem.

Na koncu je bila sprejeta resolucija in odločitev, naj seminar v nizozemski Evropski hiši postane stalna oblika dela in da naj se začne izdajati informativni bilten o položaju in akcijah manjšin, ki naj bi bil hkrati nekakšna protiutež publikacijam s podobno vsebino, a vendar s pogosto nepoštenimi nameni. Delovna skupina, ki bo tako usako leto zbrana na tem inštitutu, bo težila za tem, da bodo pri njej sodelovali predvsem tisti, ki s svojim delom prispevajo k zaščiti slehernega naroda etnične skupine ali manjšine. V tej skupini ne bo prostora za ljudi, ki so obremenjeni z nacistično preteklostjo ali miselnostjo.

## IZ RESOLUCIJE

Informacije o narodnostih in manjšinah v enciklopedijah, zemljevidih, priročnikih, šolskih knjigah in potovalnih vodičih so često nezadostne ali nepravilne.

Priznati bi se moralo, da so etnične skupine po naravi šibke in občutljiveše za splošne odločitve kot sta n. pr. svobodna konkurenca in svobodno priseljevanje ter bi morale biti deležne posebnega upoštevanja in v nekaterih primerih zaščite za ohranitev svoje samobitnosti. Priznane bi morale biti kot bistveni element Evrope.

## Meje med brati

V slovenskem in hrvaškem, zlasti verskem tisku, se je v zadnjem času razvela polemika v zvezi z župnijami, ki spadajo pod republiko Slovenijo, v cerkvenopravnem pogledu pa pod zagrebško nadškofijo (Razkrižje na Štajerskem) in poreško-puljsko škofijo (Gradina, Pregara, Topolovec). Tudi ob zadnjem ljudskem štetju v lanskem letu se je večina prebivalstva v Razkrižju izjavila za Slovence, pri bogoslužju in pri verouku pa je v rabi hrvaški jezik. Podoben položaj je tudi v treh istrskih vaseh, Gradini, Pregari in Topolovcu, ki se nahajajo na levem bregu reke Dragonje, a so se prebivalci leta 1956 na posebnem glasovanju odločili za priključitev k SR Sloveniji.

Verski list „Družina“, ki izhaja v Ljubljani, je o tem občutljivem problemu napisal tole:

„17. maja je v Ljubljani zasedal Koordinacijski ski odbor za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi pri Republiškem komiteju SZDL. Kot prva točka dnevnega reda je bila razprava o cerkveno-jezikovnem sporu v štirih mejnih župnijah. V zaključnem sporočilu je Koordinacijski odbor poudaril svoj namen, da bo obvestil poleg prizadetih škofov tudi naše veleposlaništvo v Vatikanu ter zahteval ustrezno rešitev.

Takšen način reševanja spora je vzel v obzir istrske duhovnike. Na sestanku v Parizu (25. maja letos) so se izrekli zoper priključitev treh istrskih župnij (Gradina, Pregara, Topolovec) h koprski administraturi. Svoje stališče so utemeljevali s trditvijo, da v teh vaseh žive Hrvati, ki so bili leta 1956 krivično priključeni k SR Sloveniji. V teh vaseh je vsa leta ostala kot uradni jezik v cerkvi hrvaščina, v šoli in v javnem življenju pa ljudje govorijo slovensko. Z objavo Promemorije istrskih duhovnikov in Spomenice hrvatskih duhovnikov v Istri iz leta 1956 (gre za ponovno objavo), ko so te vasi postale del SR Slovenije, pa so se istrski duhovniki vsaj posredno zavzeli za spremembo sedanjih republiških meja in ponovno priključitev spornih vasi k SR Hrvatski.

## L. 1970 nevarnost sovjetsko-ameriškega spopada na Bližnjem vzhodu

V ameriški tedenski reviji „Newsweek“ je stalni sodelavec Stewart Alsop objavil pravo senzacijo o možnosti spopada na Bližnjem vzhodu, v katerega bi se bili vmešali Amerika in Sovjetska zveza.

Dne 19. septembra 1970 je 250 sirskih tankov, ki so bili izdelani v Sovjetski zvezi, vdrlo čez mejo v Jordan. Nevarnost za spopad je minila 22. septembra, ko so se sirski tanki obrnili in odšli domov. Alsop trdi, da niso mogli Sirci nastopiti brez pristanka Sovjetske zveze. Akcija je šla za tem, da bi zrušili kralja Huseina in ga zamenjali s politikom, ki bi bil naklonjen palestinskemu gibanju, oziroma Sovjetski zvezi.

Bela hiša je 21. septembra povabila na

V zvezi z razvojem evropskega gospodarstva je seminar posvetil posebno pozornost primerom, v katerih prisilna emigracija iz obrobni področij, kjer živi narodnostna skupnost, lahko povzroči izgubo narodove samobitnosti. Narodnostne probleme pa povzročata tudi veliko število gostujočih delavcev v Evropi.

Ugotovljeno je bilo, da so razlike v tem, kako v različnih evropskih deželah priznavajo in obravnavajo probleme narodnostnih manjšin javno mnenje, države in same narodnosti ter manjšine. Te razlike se gibljejo od polnega priznanja osebnosti manjšine do zanikanja obstoja kakršnega koli problema — celo z zavračanjem in ignoriranjem besede manjšina — s stališča osebnih in skupnih pravic v nekaterih deželah in stalnega, od države vodenega procesa asimilacije (nobenih šol, radijskega in televizijskega programa, nobenih topografskih napisov, tiska, nepriznanega manjšinskega jezika v javnem življenju in slehernih drugih kulturnih institucij), včasih celo do preganjanja.

Na koncu želijo udeleženci seminarja izraziti svojo solidarnost s stvarjo narodnostnih skupnosti in manjšin, ki žive v pogojih moralnega in fizičnega pritiska. Opozarjajo tudi javno mnenje, da je položaj nekaterih narodnostnih skupnosti resna žalitev za človeštvo v celoti.

Ti sklepi so namenjeni evropskim institucijam, nacionalnim in regionalnim oblastem in evropskemu javnemu mnenju.

## JARRING SE BO ZOPET POGAJAL

V Ženevi sta se sestala glavni tajnik OZN dr. Kurt Waldheim in njegov odposlanec za Bližnji vzhod Gunnar Jarring. Čeprav ni bilo o tem sestanku nikakšne uradne vesti, domnevajo, da bo skušal Jarring zopet navezati stike med sprtimi državami na Bližnjem vzhodu, da bi končno le prišlo do pomiritve. Waldheim namerava medtem obiskati Poljsko in Sovjetsko zvezo.

## AMERIŠKI DENAR ZA SOVJETSKE ŽIDE V IZRAELU

Ameriški kongres je v soboto odobril kredit 85 milijonov dolarjev, ki je namenjen v podporo Židov, ki so se priselili v Izrael iz Sovjetske zveze. S tem denarjem naj bi Izrael uredil vse potrebno za nastanitev 40.000 Judov, je dejal senator Muskie. Po ameriških cenitvah naj bi se v Izraelu naselilo 40.000 Judov iz Sovjetske zveze.

## BOJ MED KRISTJANI IN MOHAMEDANCI NA FILIPINIH

Na Filipinske otoke je prispela raziskovalna komisija, ki jo sestavljajo egiptovski in libijski odposlanci, ki bodo proučili dejanski položaj treh milijonov in pol mohamedancev (muslimanov), ki živijo na otokih med kristjani. Med obema verskima skupinama prihaja do spopadov; v nekaj mesecih je bilo že 3000 žrtev. V arabskih deželah se javno mnenje zaradi takšnega ravnanja vznemirja. Mohamedanci imajo vtis, da so državljani drugega razreda in da so žrtev kolonizacije.

## KAKO SO SE NEMCI IZSELJEVALI IZ POLJSKE

Ko so nemške oblasti leta 1945 končno uvidele, kaj čaka Nemce spričo nenehnega prodiranja sovjetske vojske, so se v januarju odločile za izselitev nemškega prebivalstva iz vzhodnih predelov, tako tudi iz današnje Poljske. V času od januarja do maja 1945 so se z ozemlja, ki je pripadlo Poljski izselili 4 milijoni Nemcev, pozneje pa so se nekateri begunci vrnili na Poljsko. Po poljski statistiki je bilo 14. februarja 1946 v zahodnih predelih Poljske še 2 milijona 3649 Nemcev. Od tega so jih preselili v času od 1946 do 1948 dva milijona. Po zadnji pogodbi med Varšavo in Bonnom naj bi se iz Poljske izselilo še okrog 100.000 Nemcev.

Nemci, ki so še ostali na Poljskem do 14. februarja 1946, so se delili takole:

V pokrajini Wrocław — 1.239.309 (pred vojno je bilo v Spodnji Šleziji, ki je pripadala Poljski 3.038.000 Poljakov); v pokrajini Szczecin 473.954 Nemcev (pred vojno 1.337.000); v pokrajini Olsztyn in Białystok — 100.929 Nemcev (pred vojno 1.402.000); v Gornji Šleziji 161.604 Nemci (pred vojno 1.529.000) in v okraju Lubusz okrog 60.000 (pred vojno 1.131.000).

## PAPEŽEVO PRIPOROČILO ROGERSU

Dan pred prihodom ameriškega zunanjega ministra Rogersa v Rim je papež Pavel VI., ki je 12. julija tudi sam sprejel Rogersa — v svojem govoru pozval „odgovorne voditelje“, naj napravijo konec neznošni in krvavi vojni v Vietnamu. Izrazil je upanje, da bo obnovitev pogajanj med Ameriko in Severnim Vietnamom v Parizu (13. julija) prinesla pričakovani sad. Treba je menjati duha in ton, v katerih so se doslej vodili tako dolgi mirovni pogovori, ter sporazumno čimprej doseči mir.

## PERON SE NE VRNE ŠE

V Madridu se je 14 dni mudil argentinski mladinski voditelj Rof Rodolfo Galimberti ter se je med tem časom 12-krat sestal z bivšim argentinskim predsednikom Peronom, ki živi v Madridu. Po teh sestankih je Galimberti izjavil, da se Peron še ne bo vrnil v Buenos Aires, gotovo ne pred 25. avgustom. Zdaj je še nevarnost, da ne bi kdo proti njemu izvršil atentat. Peron se bo vrnil, ko bo zadnja bitka končana.

vlado, da bi ta pripravila ustrezna oporišča za nemško vojsko. Američani so tudi obvestili sovjetskega svetovalca Voronceva, da se bo nevarnost za spopad zaostрила, ako se sirski tanki ne umaknejo iz Jordana. V resnici so se tanki umaknili in nevarnost za spopad je minila.

# Slovenska pesem v Velikovcu

V nedeljo, 16. julija, smo v Velikovcu doživeli koncert, kot ga že dolgo ni bilo. Po daljšem odmoru se je spet oglasil naš priljubljeni „Ciganov“ zbor „J. P. G.“.

Na koncertu so bili častni gostje: okrajni glavar dvorni svetnik dr. Wagner, velikovski vladni svetnik župan Martin Hosp, velikovski dekan Josef Kanduth, vodja manjšinskega šolskega oddelka Rudi Vovk s sorprogo, in mnogo drugih.

Dvorana je bila polna.

Presenetil je na celi črti! Najprej je tu mladi, idealni, energije in umetniškega hotenja polni dirigent Jožko Kovačič. Kar povejmo brez pridržkov: Izpolnil je vrzel, ki jo je zapustil pokojni g. Cigan! Nekaj časa smo vsi mislili, da je le-ta nena-domestljiv. V neki meri da! Toda vsaj na umetniško-glasbenem področju in v ljubezni do narodne pesmi, je njegov učenec Jožko vreden naslednik svojega učitelja. Zbor vodi suvereno, sigurno, precizno. Zdi se, da se tudi Jožko Kovačič zaveda, da je moč „Gallusa“ ravno v pianu in pianissimu. Tu so bili zali predvsem moški glasovi in včasih bi bilo želeli, da bi si upali bolj „ven z glasovi“, saj imajo vendar lepe, sonorne, kultivirane in res blago zveneče glasove, prijetne za uho. Intonacija je sigurna, točna, da te pesem že takoj v začetku zagrabi. Izgovarjava je odlična, interpretacija vedno odgovarjajoča tekstu in melodiji.

„Gallus“ nadaljuje započeto delo g. Cigana, ki je hotel, da povezuje vso Koroško, da zbira pevce iz vse Koroške, ki pojejo pesmi vse Koroške. Kolikokrat je pribil:

Koroško pesem le Korošcem in jo le pu-  
da, da jo pojo samo tako, kot je njim  
prirojena, samo oni imajo prirojeni čut in  
smisel za povezavo melodije s tekstom, pol-  
nim mehke in nežnosti! Kadar se je  
lotil koroških pesmi, se je podal kot v sve-  
tišče, ki se ga ne sme oskruniti z manipuli-  
ranjem. Kazno je, da se tega zaveda —  
bolj emocionalno kot pa racionalno — tu-  
di mladi dirigent Jožko!

Konzert se je začel z Gallusom, kot nekaj  
spomin na g. Cigana. „Donna nobis pa-  
cem“, Resonet... in zdi se mi, da je  
bil višek zbora prav v „Ecce, quomo-  
do moritur justus“. Pravični je  
umrl, a je še prej moral „pohiteti, dokler je  
bila še pomlad“ in „Bog se usmili romarja,  
ki še ni končal delo...“ V tej Ciganovi  
kompoziciji se prijemljivo čuti njegova  
energija in zbor jo je tudi tako tolmačil, —  
posebno čudovito so bili moški glasovi. V na-  
slednji pesmi so pa ženski glasovi pokazali  
pravi element in ga zilili v lepo, blago-  
dejno ubranost. M. Hartmanova je  
nežnost materinstva zilila v verze, ženski  
zbor je pa z doživeto interpretacijo „Uspa-  
vanke“ posredoval nam, poslušalcem. Ne-  
kakšen vrh vseh teh čustev ljubezni do ro-

da in doma je bila zadnja Kernjakova pe-  
sem pred odmorom: „Spomini.“ Z zborom  
vred je človek postal otožen in nežen ob  
melodiji, ki poje o koroških gorah, cerkvi-  
cah, o mladosti in domu...

Po odmoru pa so se prismejali na oder  
„dečve in puobi“, v narodnih nošah in vr-  
stile so se pesmi, ena prešernejša od druge!  
Pa kako jim je vrela iz grl ta naša pesem!  
Zato je našla tudi pot tja od koder je izvi-  
rala: v srca in duše. Zaživel je oder, od-  
govarjalo je občinstvo z burnim aplavdom.  
Pa naj je bila to nagajiva, hudomušna  
Kernjakova kolednica ali pa pesem,  
ki vedno „vžge“: „Od rojstva“. Tokrat  
je pa še prav posebno, saj jo je zapel pri-  
ljubljeni solist Janez Kampuš in za-  
blestel je njegov prelepi bariton. Ko bi ga  
le večkrat čuli! Pri tretji pesmi so fantje  
prešerno spraševali dečve, „češ, le to  
mi povej, al' me ljubiš še kaj“. Samo-  
zavestno so zveneli njih glasovi, polni  
melodioznosti, a nad vsemi je spet zable-  
stel mehki, sproščeni bariton g. Kampu-  
ša. Dekleta pa so jim odgovarjala veselo,  
zadržano, mehko, kot vsaka žena, ki glo-  
boko občuti nežnost ljubezni. In to nežnost  
je znal dirigent izvabiti iz ženskih grl! Pri  
„tem mlinarji“ pa ni samo dečva ča-  
kala nanj, temveč tudi mi, poslušalci, da bi  
nam še lepše zazvenel lepi, šolani glas „mli-  
narja“ g. Kampuša. Tudi zadnje štiri  
koroške pesmi so samo še potrdile pravilo:  
Koroško pesem — Korošcem, pa naj bo to

„suovenja al' nemška“. Prav, da so naši pev-  
ci dokazali, da obvladajo dovršeno oba je-  
zika tudi v pesmi, da ljubijo ta košček naše  
dežele, nje žalost in veselje. Zadnja roža  
tega narodnega šopka pa je bila „Dru-  
ml'ca“, ki jo je g. Cigan zelo občuteno  
priredil in ravno to pesmico zelo ljubil. Za-  
peli so jo dovršeno. Pomlajeni Gallus, čuj!  
Napisali naj bi — po naročilu — kritiko.  
Toda kako, ko pa smo poslušali s srcem,  
tako kot ste nam vi prepevali! Hvala vam  
za vaš idealizem, ki je zvenel: Še smo tu in  
ostali bomo! Resnično: skoraj ne bi našli  
napake.

Skozi program sta nas vodila z živo, zdaj  
hudomušno, zdaj resno besedo študenta  
Aleš Suštar in Andreja Zikul-  
nig. V obeh deželnih jezikih sta z njima  
dano originalnostjo tolmačila v prozi, kar  
je zbor prepeval v poeziji.

Po pozdravnih besedah g. dr. Zer-  
zerja je, — tudi slovensko — spregovo-  
ril nekaj prisrčnih in odkritih besed tudi g.  
župan Martin Hosp. Med drugim je  
tudi poudaril dejstvo, da se po medseboj-  
nem spoznavanju približamo drug drugemu  
in tako tudi spoštujemo drug drugega. Do-  
besedno je še pristavil: „Če se še do zdaj  
nisimo tega naučili mi, kdaj pa potem še?“  
G. župan tako namreč tudi živi in prakti-  
cira kot je odkrito povedal, dasiravno mu  
je to nakazalo tudi sovražnike. Zato pa je  
zrastel tembolj v naših očeh.

Razšli smo se polni hvaležnosti do zbora,  
da nam je posredoval umetniški užitek  
petja. Pa tudi selski skupini smo  
sledili veseli ob pogledu teh mladih ideal-  
nih ljudi, ki so ubrano rajali ob zvokih do-  
mačih melodij.

## GENERALNI KONZUL DR. RIESENFELD — PONOVO PAČAŠČEN

Dekan pravne fakultete v Ljub-  
ljani dr. Majda Štrobl je  
pred kratkim priredila sprejem  
za avstrijskega generalnega kon-  
zula dr. Heinricha Rie-  
senfelda, in se mu ob tej  
priliki zahvalila za njegovo delo,  
to je za zasluge, ki si jih je pri-  
dobil na področju avstrijsko-ju-  
goslovske kulture in znanstve-  
ne povezave in tesnejšega sode-  
lovanja med graško in ljubljans-  
ko univerzo.

V odgovoru se je dr. Heinrich  
Riesenfeld zahvalil za pozornost,  
ki mu jo izkazuje slovenska jav-  
nost in ljubljanska univerza. Na  
koncu zahvale je avstrijski ge-  
neralni konzul dejal, da ga no-  
beno priznanje ni tako razvese-  
lilo in počastilo, kot priznanje  
slovenske univerze v Ljubljani.

Kot je znano, naš list je o tem  
že poročal, je postal nedavno av-  
strijski generalni konzul dr. Hein-  
rich Riesenfeld „častni član gra-  
ške univerze“.

## Turek izvoljen za patriarha

V nedeljo je sinoda pravoslavne Cerkve  
v Carigradu z 12 od 15 glasov izvolila Tur-  
ka Demetriusa Papadopouloso za novega  
ekumenskega carigradskega patriarha. Takoj  
po Atenagorasovi smrti se je pričelo posve-  
vanje o njegovem nasledniku. Turška vlada,  
od katere je odvisna potrditev patriarha, je  
uporabila pritožno pravico in črtala pet kan-  
didatov z volilnega imenika. Med njimi je  
bil tudi kalcedonski metropolit Meliton, ki  
je imel največ izgledov, da ga izvolijo za  
patriarha. Proti Melitonu je bila tudi grška  
vlada.

Zato je bilo nato splošno prepričanje,  
da bodo izvolili enega od kompromisnih  
kandidatov, in sicer Nikolaja iz Aneona ali  
Hieronimusa iz Rodopolisa. Vendar se je  
petnajst sinodalov, ki so morali kandidata  
napisati na listek in le-tega vreči v volivno  
žaro na oltarju v cerkvi sv. Jurija, odločilo  
z veliko večino za malo znanega Deme-  
triusa Papadopouloso.

Novi 58-letni carigradski patriarh Deme-  
trius se je rodil 1914 v vasi Tarabaja v Bo-  
sporu, bogoslovje je študiral v Heybeliudu,  
kot duhovnik pa je služboval v Iranu (Per-  
ziji) in Carigradu. Leta 1965 je postal po-  
možni škof v Kurtulusu pri Carigradu. Šele  
pred nekaj meseci je bil Demetrios izvoljen  
za metropolita Imbroso in Tenedosa — dveh  
turških otokov v Egejskem morju.

# Umrl je patriarh Atenagoras

V starosti 86 let je v petek, 7. julija, v  
Carigradu (Istanbulu) umrl patriarh pravo-  
slavne Cerkve Spyridon Atenago-  
ras I., cerkveni poglavar okrog 350 mili-  
onov vernikov.

Patriarh Atenagoras je mnogo pripomo-  
gel k zbliznanju krščanskih Cerkva, zlasti  
med pravoslavni in katoliško. Leta 1964  
je v Jeruzalemu pozdravil papeža Pavla VI.,  
ko je bil le-ta na obisku v Palestini. Bil je  
vnet pristaš ekumenskega gibanja.

Od leta 1054, ko je nastal razkol med za-  
padno rimsko-katoliško in vzhodno pravo-  
slavno Cerkvijo, ni bilo dotlej stikov med  
najvišjimi predstavniki obeh Cerkva.

Atenagoras se je rodil leta 1886 v grškem  
Epiru, ko je bil tedaj še turška pokrajina.  
Leta 1923 je postal škof na Krfu, 1934 pa je  
bil poslan v New York, kjer je prevzel  
vodstvo grške pravoslavne škofije za vso  
Severno in Latinsko Ameriko. V stiku s ka-  
toličani in protestanti je v njem dozorl  
ekumenski duh, ki je v zadnjih desetih le-

tih prišel do izraza v stiku s sv. očetom Pav-  
lom VI. Leta 1948 je bil izvoljen za patriar-  
ha vseh pravoslavnih in se je nastanil v Ca-  
rigradu, sedežu pravoslavja v času bizantinske  
države. Kot carigradski patriarh je bil  
turški državljani. Pred prvo svetovno vojno  
je v Carigradu živel 500 tisoč Grkov, dan-  
es cenijo njihovo število na 50.000. Odnosi  
med patriarhom in turškimi oblastmi so se  
še posebno poslabšali, ko je izbruhnil spor  
okrog Cipra. Na patriarha je bil tedaj iz-  
vršen celo atentat.

Kot carigradski patriarh je bil Atenago-  
ras „ekumenski“ patriarh, častni predsed-  
nik pravoslavnih Cerkva. Čeprav so mu ne-  
kateri nasprotovali, je s svojo plemenito o-  
sebnostjo napovedoval dan skupnega obha-  
janja evharistije. Papež Pavel VI. ga je obi-  
skal 25. junija 1967 v Carigradu. Ta obisk  
pomeni zgodovinsko prelomnico. 26. okto-  
bra istega leta mu je patriarh obisk vrnil v  
Rim.

Ljah zvečer, ko se Rimljani vračajo iz oko-  
liških izletniških točk.

Hiša je bila precej zanemarjena. Spomi-  
njam se prvega vtisa, ko sva jo šla na skri-  
vaj gledat. Imela pa je vse lastnosti, ki bi  
jih potreboval Slovenik. Z Joštom sva v mi-  
slih že malo računala, kaj vse bi bilo treba  
spremeniti in izboljšati, da bi hiša ustre-  
zala svojemu namenu. Ko smo se na jesen  
spet zbrali vsi študentje, smo jo šli gledat  
skupaj. Usi smo soglašali z nakupom in ta-  
ko je odločitev padla. Rektor je na pomoč  
poklical rimske Slovence, strokovnjake za  
ekonomska vprašanja, zlasti promet z ne-  
premičninami. Prav zanimivo je bilo po-  
slušati dva naša možakarja, ko sta prišla v  
svoj element. Za vsako prednost, za katero  
smo mislili, da je pravo odkritje, sta našla  
vrsto okoliščin, ki so jo napravile popolno-  
ma nekoristno. Med pogovorom je cingljaje  
pripeljal mimo tramvaj in se med škripan-  
jem ustavil na oni strani ceste. Zastopnik  
lastnika je zadevo takoj izkoristil in pouda-  
ril prednosti dobrih zvez. Naš mu je vrnil  
z enakim drobižem. Kaj mi koristi tramvaj,  
če se vozim z avtom. S škripanjem in ropo-  
tom samo ovira zdravo španje. In v takšnem  
slogu je šla dalje. In zaključek je bil, da  
smo hišo kupili.

Sklenili smo, da se bomo preselili po po-  
vratku iz božičnih počitnic. Med tem časom  
se je na Aurelija preselil tudi Bojan, ki je  
doslej stanoval v Teutoniku. Usi skupaj  
smo počasi pospravljali svoje stvari in zad-  
nje dni pred odhodom na počitnice smo kot  
za stavo vozili svoje kouvče in pakete. Jošt  
je seveda ostal v Rimu in je med počitni-

camu poskrbel za vse potrebno, da bi mogli  
z novim letom začeti skupno življenje.

## V NOVI HISI

Edini inventar, ki smo ga našli v novi  
hiši, je bil kuhinjski stol brez naslonjala.  
In še ta je imel samo tri noge. Ko smo se  
v prvih dneh januarja vrnil, smo v svojih  
sobah našli mreže in jogi vzmetnice. To je  
bilo vse. In za začetek je bilo že veliko.  
Spali smo kot ubiti. Takrat pa so se izkazali  
rimski Slovenci. Od vseh strani so deževale  
ponudbe za rabljeno pohištvo. Po nekaj  
krožnih vožnjah po Rimu smo že imeli naj-  
nужnejše. Dobil sem staro razmajano pi-  
salno mizo, ki so jo črvi že pošteno načeli.  
Toda ko sem na razpokano ploščo napel  
karton, malo uredil predale ter jo na po-  
trebnih mestih podložil, je bila zelo upo-  
rabna. Knjižna polica se je majala kot pi-  
jana. Ozdravil sem jo tako, da sem z vrvico  
trdno privezal za radiator. To je bilo sme-  
ha, ko smo si urejali. Manjkalo nam je pri-  
bližno vsega, le dobre volje ne.

Tudi gospodinje ni bilo. Na kosilo smo  
hodili v bližnjo gostilno, kjer so nam za  
male denarje postregli z obilnimi porcijami.  
Zajtrk in večerjo pa smo si pripravili sami.  
Ker sem nekaj let župnikoval na hribovski  
fari in si sam gospodinjil, so me soglasno  
izvolili za glavnega kuharja. Z veseljem  
sem sprejel, ker sem se rešil še bolj nepri-  
jetnega opravka — pomivanja posode. Jošt  
je kupil preročen plinski kuhlalnik, nekaj  
posode in gospodinjstvo je stekalo kot na-  
mazano.

(Dalje prihodnjič)

Dr. Drago Klemenčič:

(2. nadaljevanje)

## DVE LETI V SLOVENIKU

Nekaj osebnih spominov na dveletno bivanje v Slovenskem zavodu v Rimu

Na počitnice smo navadno odhajali sku-  
paj. Rektor nam je odstopil avto tudi za  
vožnjo domov. Če smo si potem delili stro-  
ške, je prišlo še vedno ceneje kakor z vla-  
kom. To so bile prijetne poti v obe smeri,  
zlasti domov.

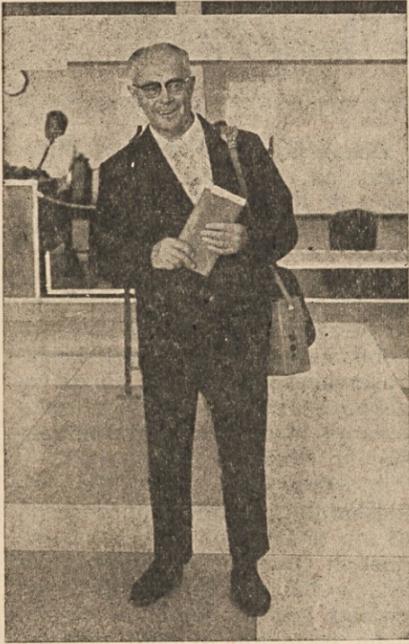
Velike počitnice sva z Joštom preživela  
sama v hiši. Uleklo me je na različne kon-  
ce, toda sklenil sem, da bom čez poletje v  
miru končal tezo. To je bilo najtrše, obenem  
pa najlepše obdobje. Zjutraj ob osmih sem  
navadno sedel k pisalnemu stroju. Seveda  
sem bil takrat že pošteno potan. Klepal sem  
do enih, popoldne od treh do osmih. Tokrat  
sva si z Joštom sama skuhalo večerjo. Ra-  
čunala sva, da bova prihranila za kakšno  
steklenico piva. Brez tega ni šlo, saj sva  
vsak dan z znojem iztočila ogromne koli-  
čine vode. Po večerji pa sva v njegovi sobi  
v miru in počasi žulila vsak svojo steklenico  
piva. Jošt je v sobi (za svoj denar) montiral  
klimatsko napravo, zato sem ves dan, ko  
sem si brisal znoj, da ni tekel v oči, mislil  
na tisto urico, ko bom sedel v hladu ob pivu  
in prijetnem klepetu.

Tudi Jošt podnevi ni lenaril. Takrat je  
že dobil nalogo, naj se malo ozre okrog  
sobe za primerno hišo, ki bi jo mogel Slo-  
venik odkupiti. Pokazalo se je namreč, da  
je zemljišče, ki so ga kupili ob Raccordu,  
nekoliko preveč oddaljeno za gradnjo šol-

skega zavoda. Jošt je vsak dan pregledal  
časopisne oglase, nato pa je vzel pot pod  
noge ter šel hiše gledat. Zvečer mi je po-  
ročal o uspehih. Učasih sva si šla kakšno  
hišo ogledat tudi skupaj. Vedela sva vrsto  
lepih stvari; toda vsaka je imela kakšno na-  
pako. Če je bila poceni, je bila predaleč,  
če je bila na primernem kraju, je bila pre-  
draga ali pa so bili kupni pogoji za nas  
nesprejemljivi.

Za praznik Marijinega vnebovzetja je  
Rim opustel. Use je drlo ven. Celo pousod  
prisojnih policajev je bilo v teh dneh manj,  
zato je bila vožnja po praznih ulicah prav  
prijetna in hitra. Sklenil sem, da bom tr-  
masto delal ravno nasprotno od večine Rim-  
ljanov: na oknih sem spustil zavese in štu-  
diral, kar se je dalo. Zdi se mi, da sem med  
prazničnimi dnevi zares veliko napravil.

Na jesen se je pokazalo, da je Jošt po  
dolgem iskanju le odkril nekaj, kar bi bilo  
primerno za nas. Bila je to razmeroma no-  
va hiša ob Via Appia Nuova, približno tako  
daleč od mestnega središča kakor naše do-  
sedanje stanovanje na Aurelii, to je pri-  
bližno osem kilometrov. Toda zveze s sred-  
stvi javnega prometa so bile tu neprimerno  
ugodnejše. Naravnost od postaje Termini  
vozi tramvaj in ustavlja tik pred hišo. Ši-  
roka Appijska cesta pa tudi dokaj hitro  
pripelje v mestno središče, razen ob nede-



## Vinko Zaletel - 60-letnik

Če si ga iskal v Uograh, ga prav gotovo nisi našel. Ali je bil na poti za novimi spoznanji in slikami ali pa je taka spoznanja posredoval drugim in kazal rojakom doma in drugod lepe slike. Tja, kamor pa osebno ni mogel, je segla tiskana beseda. Zaletel je pri Mohorjevi družbi v Celovcu izdal tri potopise, in sicer: „Po Indiji sem ter tja“, „Po Daljnem vzhodu“ in „Po Afriki in Južni Ameriki“. Ti potopisi so istočasno važni dokumenti za pridnost slovenskega človeka, ki se je po svetu uveljavil kot misijonar, kot zdravnik, kot gospodarski izvedenec itd. Vinko Zaletel pa je po vseh celinah te ljudi obiskal in našel in tako imel priložnost na kraju samem spoznavati delovno ustvarjanje in življenje slovenskih rojakov.

V svojih nad 1000 predavanjih je zbiral okoli sebe številne gledalce in poslušalce in tako v pravem pomenu besede opravljal kulturno poslanstvo.

Vinko Zaletel pa je tudi na odru kot režiser opravil veliko in uspešno delo. Naj omenimo le Špicarjevo Miklovo ZALO, katero je na dvoriščnem odru šentjakobskega župnišča tako posrečeno zrežiral in pa velik uspeh z Martinom Krpanom na odru celovškega Mestnega gledališča. Dolg bi bil spisek raznih drugih iger, katere je uprizoril kot šentjakobski kaplan in vogrški župnik na odru doma in z gostovanji pri sosednih društvih in farnih mladinah.

Če kdo, tedaj je prav gotovo Vinko Zaletel kulturni delavec, ki bi zaslužil narodno odlikovanje za svoje delo. Pri naših skromnih razmerah pa se je podpredsednik Krščanske kulturne zveze g. dr. Zerzer ob priliki pevskega koncerta v Velikovcu, 16. julija 1972, gospodu Zaletelu prisrčno zahvalil za njegovo neumorno in uspešno kulturno delo ob šestdesetletnici.

Tem voščilom se pridružuje tudi uredništvo Našega tednika in vsi bralci lista.

Vemo pa, da je bil g. Zaletelu uspeli koncert zadnje nedelje v Velikovcu veliko zadoščenje tudi za njegova prizadevanja. Še na mnoga leta, dragi Vinko, ti kličemo tvoji znanci in prijatelji!

## RADIŠE

Po daljšem času se spet oglašamo z novicami. V starosti 76 let je v Lipici umrla Marija Wrulich, pd. Selanova Mojca. V torek, 4. julija, smo jo spremili k zadnjemu počitku na farno pokopališče.

Nekaj dni prej pa smo na šentrupeškem pokopališču v Celovcu pokopali najstarejšo faranko, mater in nekdanjo gospodinjo Rudičeve kmetije v Dvorcu, staro 97 let.

Pred kratkim je ogenj uničil še novo gospodarsko poslopje Novinove kmetije v Dvorcu. Kaj je povzročilo ogenj, še ni jasno, morda se je vnelo seno ali pa od električnega toka.

Neverjetno, kako se časi hitro spreminjajo: kakor je že znano, bo radiška občina priključena k Zrelcu pri Celovcu, brez vprašanja, če smo za to!

Enaka usoda pa bo doletela našo ljudsko šolo in jo priključili v sosednje Medgorje, ker je tam nova moderna šola in se poučuje dvojezično, da bomo naše otroke lahko prijaviili.

Do sedaj smo mirno in zadovoljno živeli po naših gorskih vasicah in smo v skrbeh, kaj nam bo nova doba prinesla.

Radišan

## Zlatomašnik Alojzij Nadrag

V nedeljo, 25. junija, je bilo 50 let, odkar je bil g. zlatomašnik Alojzij Nadrag posvečen v mašnika v stolni cerkvi v Celovcu.

Prva postaja njegove duhovniške poti je bila St. Jakob v Rožu, nato je deloval v Borovljah kot mestni kaplan, od tam zopet prišel nazaj v St. Jakob, 25. decembra 1925 pa je priromal v Škofiče bo Vrbskem jezeru, bil tam najprej provizor in je nato postal župnik in to ostal do danes v isti fari. Leta 1967 je bil odlikovan za škofijskega duhovniškega svetnika.

V teku duhovniških let je g. zlatomašnik moral doživeti težke čase: Od leta 1941 do septembra 1945 je moral kot mnogi drugi zapustiti svojo faro in je bil dalj časa zaprt v koncentracijskem taborišču v Dachauu. 1. septembra leta 1945 se je zopet vrnil v svojo faro. V tem času je g. Nadrag tudi deloval pol leta kot administrator v St. Martinu na Silberbergu in eno leto in pol v St. Gertraudu v Labotski dolini.

Dolgih 50 let je g. zlatomašnik zvesto služil Onemu, ki ga je poklical v svoj vinograd. Nikoli ni obžaloval tega koraka, ki ga je storil pred 50 leti. Še danes opravlja svojo službo kot župnik škofijske fare vzorno, je poln idealov, skromen, vesel po značaju, rad pripravljen za pomoč sosednim župnijam

posebno kot dober spovednik, kot katehet je priljubljen pri otrocih in med učitelji. Še za naprej se hoče žrtvovati za svojo faro in njene umrljive duše.

Sicer je g. jubilar hotel obhajati 50. jubilej mašništva brez vsake slovesnosti. Škofiški farani pa tega vendar niso dopustili. Zadnje nedeljo v juniju je bila ob 9.30 nedeljska sveta maša. Cerkevni pevci so s slovesnim petjem počastili večnega Velikega duhovnika in s tem tudi g. zlatomašnika. Po sv. maši je zadonela zahvalna pesem za vseh lepim in tudi težkih 50 duhovniških let. Sledili sta deklamaciji dveh otrok, ki nista pozabila g. župniku podariti tudi velik šopek nageljnov. G. Janšej se je jubilaru zahvalil v imenu faranov za požrtvovalno delo v Škofičah. Popoldne se je uvrstil med gratulante tudi g. župan ob priložnosti, ko je jubilar blagoslovil nov gasilski voz škofiške požarne brambe.

G. zlatomašnik je sicer že „pozlačen“ po letih, a po duhu vedno mlad. Naj mu dobri Bog da zdravja, moči in mnogo drugih milosti, da bo doživel še jubilej biserne in železne maše v Škofičah.

Številnim čestitkam se pridružuje tudi „Naš tednik“, katerega zvesti bralec in sodelavec je naš jubilar.

## Ljubljana razstavlja v Celovcu

Svečanost v Mestnem domu — Doprinos k sporazumevanju med obema mestoma

Kratka, a zato prisrčna otvoritev razstave „Ljubljana vas vabi“, je bila v ponedeljek popoldne v „Mestnem domu“ (Stadthaus) v Celovcu. Razstava, ki jo je odprl celovški župan Hans Ausserwinkler, bo odprta do ponedeljka, 24. julija.

Za uvod je zaigral ljubljanski akademski ansambel „Schola Labacensis“ muzikalični primerek iz 13. stoletja. Nato je celovški župan pozdravil častne goste: namestnika deželnega glavarja Suchaneka, ljubljanskega župana dipl. inž. Miho Košaka s njegovo delegacijo, predsednika deželnega zbora dr. Mayrhoferja, mestnega svetnika Flucherja, generalnega vikarja dr. Kirchnerja, ter ostale goste. Ausserwinkler je v svojem kratkem nagovoru poudaril, da doslej nismo samo govorili praznih fraz, marveč se razvija med našima mestoma aktivno življenje, saj smo storili že precej praktičnega. Tako smo lani mi, to je mesto Celovec, priredili razstavo v Ljubljani o Celovcu, zamenjavamo mladinske skupine, prirejamo gledališke, likovne in glasbene prireditve, zlasti pa skrbimo, da bi se prebivalci obeh mest čimbolj zblížali in obiskovali, ter da bi se dobro sosedstvo še bolj poglobilo. Dobro sosedstvo med Celovcem in Ljubljano, naj bi se gojilo v tistem ozračju, kot se to že dogaja med obema deželama.

Podžupan Ljubljane Sergej Vošnjak je potem podal nekaj važnih podatkov o Ljubljani. Še pred otvoritvijo pa je le-ta imel za koroške novinarje posebno tiskovno konferenco, na kateri je podal obširen pregled o razvoju Ljubljane v povojnem obdobju.

Iz njegovih podatkov je razvidno, da je Ljubljana v Sloveniji največji industrijski center. V industriji je v Ljubljani zaposlenih 40.000 ljudi, med temi je 44 odstotkov žensk. Druga pomembna gospodarska veja v Ljubljani je trgovina, v kateri je zaposlenih 16 tisoč ljudi in v trgovskem pogledu je Ljubljana v Jugoslaviji drugi naj-

pomembnejši trgovski center, takoj za Beogradom. Polovico vse slovenske trgovine gre skozi Ljubljano.

Drugi pomembni gospodarski dejavnosti Ljubljane sta zlasti gradbeništvo in promet. V povojnih letih se je mesto silno razširilo. Vsako leto ima 6 tisoč ljudi več, od tega je 4 tisoč naravnega prirastka.

Mesto ima univerzo z desetimi fakultetami, na kateri študira okoli 15 tisoč študentov in s 60 raziskovalnimi inštituti. Dalje ima tri akademije: likovno, glasbeno in gledališko; pet gledališč, poleg opere in drame; tri simfonične orkestre, in sicer: Slovensko filharmonijo, RTV simfonični orkester in operni orkester. V Ljubljani živi 180 likovnih umetnikov.

Predno je podžupan Sergej Vošnjak prešel na podroben opis življenja v Ljubljani, je še povedal nekaj o ljubljanskem festivalu, na katerem so doslej nastopale svetovno znane baletne skupine „prav danes (v ponedeljek), to je ob otvoritvi te razstave“, je dejal podžupan „nastopa eden izmed najznamenitejših folklornih ansamblov Sovjetske zveze „Kavkaški folklorni ansambel“. 3. avgusta pride slavno baletno gledališče iz Indije, kasneje znamenita moskovska in varšavska filharmonija.“ (Moskovska filharmonija bo gostovala tudi v Kongresnem domu v Beljaku.)

Še leta 1946 je štela Ljubljana sto tisoč prebivalcev, sedaj jih ima 225.000, s širšo okolico pa že 265.000 prebivalcev. Po vojni so zgradili 32.000 stanovanj, to je 52 odstotkov. Prav sedaj dograjujejo veliki klinični center, ki bo najmodernejši v srednji Evropi, v njem bo tudi posebni inštitut za raziskovanje in boj proti raku.

Vošnjak je na kraju podaril županu Ausserwinklerju krasno kristalno vazo z grbom Ljubljane.

Za konec je ansambel „Schola Labacensis“ s solistko-sopranistko polepšal odprtje razstave z več glasbenimi deli iz 13. do 17. stoletja.

B. L.

## Odkritje spominske plošče dr. J. Udetu

V nedeljo, 9. julija, je bila v Škocijanu izredna slovesnost. Na hiši škocijanske občine so slovesno odkrili spominsko ploščo nekdanjemu univ. prof. dr. Janezu Udetu. U tej hiši, ki se je do leta 1939 še uporabljala za ljudsko šolo, je bil 28. februarja, leta 1874, rojen rajni profesor Ude. Farna matrica pravi, da je bil rojen kot sin Petra Udetu, učitelja v Škocijanu, doma iz Solčave in Hedvike Udetove, rojene Breznik, ki je bila doma iz Železne Kaple.

Kot majhen otrok je prof. dr. Ude prišel v Norejo na Zgornjem Štajerskem, kamor je bil oče prestavljen na tamkajšnjo ljudsko šolo. Od tam je šel dr. Ude študirat na višje šole v Gradcu, nato v Rim, kjer je promoviral za doktorja teologije in filozofije.

Še kot mlad človek je postal univ. prof. v Gradcu. Svojima dvema doktoratoma je dodal še doktorata iz prava in nacionalne ekonomije.

Kot univerzitetni profesor je bil velik življenjski reformator. Navduševal je mladino k vzdržnosti v alkoholu in nikotinu. Nastopal je neustrašeno proti državnemu in cerkvenemu vodstvu za pravico in resnico, tako da mu je za nekaj časa bila odvzeta pravica dociranja na univerzi in pridiganja v cerkvi. Od nacističnih oblasti je bil pozneje večkrat obsojen na zapor, posebno, ko se je zavzel za preganjanje Žide. Zavzemal se je za urejene socialne razmere ter veliko delal za mir med narodi. Ožigosal je vojne hujskače in vojne dobičkarje, govoril je

## Naše prireditve

SPD DANICA ŠT. VID V PODJUNI vabi na

PEVSKI KONCERT

v petek, 21. julija, ob 20.30 na Breznikovem campingu ob Zablatskem jezeru.

Prisrčno vabljeni!

SPD DANICA ŠT. VID V PODJUNI vabi na

PEVSKI KONCERT

v nedeljo, 23. julija, ob 20.30 pri Voglu v Št. Primožu.

Prisrčno vabljeni!

PECA

V nedeljo, 23. julija, bo sv. maša pri Veškem stanu na Peci ob 11. uri dopoldne. Ob deževnem vremenu sv. maše ne bo.

IZLET NA ANKOGELO

Slovensko planinsko društvo v Celovcu vabi člane in prijatelje na izlet na Ankogel, 3264 m v Visokih Turah.

Zbirališče bo v nedeljo, 30. julija, ob 7. uri zjutraj pred postajo gorske vzpenjače na Ankogel v Mallnitzu. Od gorske postaje, ki leži na višini 2700 metrov, je še tri ure hoda na vrh, od koder se nudi čudovit razgled na bližnje in daljne ledenike in mogočno rajdo nešteti vrhov.

S planinskimi pozdravi!

Odbor

proti obveznosti vojaščine. Veliko je potoval po svetu: Švici, Nemčiji, Skandinaviji in Severni Ameriki. Mnogo je tudi pisal in tako spravljal svojo miselnost v širni svet. Saj je napisal čez sto publikacij, med njimi najbolj znano knjigo „Du sollst nicht töten“ (Ne ubijaj!), kjer posebno dokazuje, da turdi usmrtev v vojni spada v peto božjo zapoved: Ne ubijaj!

Pri odkritju spominske plošče niso bili navzoči samo domačini, ampak tudi mnogo letoviščarjev, gostje iz Avstrije, pa tudi iz sosednih držav. Med drugim je bila zastopana graška univerza po bivšem rektorju dr. Sauerju in dijakih. Dr. Sauer je imel slavnostni govor. Prof. Pettau iz Altenmarkta pa je ploščo blagoslovil in imel spominsko mašo in slovesno pridigo v farni cerkvi. Tudi g. župan Vitus Jesse je pozdravil goste v imenu občine. Po božji službi je bila v občini dvorani še razstava del in spominskih predmetov dr. Udetu.

Dobro bi bilo, ko bi se tudi naše ljudstvo bolj seznanilo s aktualnim in sodobnim delom našega rojaka dr. Janeza Udetu. Univ. prof. dr. Ude je umrl šele leta 1965, v 92. letu starosti v Grundlseju na Zgornjem Štajerskem in je tudi tam pokopan.

SELE

(Naši študentje)

Od naše mladine obiskujejo nekateri trgovsko šolo in akademijo, učiteljišče in pedagoško akademijo, dvajset se jih pa šola na Slovenski gimnaziji. Od teh jih je končalo šolsko leto dvanaest z odliko, in sicer: vsi štirje Velikovi: Magda, Edit, Silvija in Marijan; obe Ridovčevi: Cilka in Klara; od petih Užnikovih štirje: Milka, Marija, Zalka in Peter; Hajnžev Pavel in Trklov Vili. Zanimivo je, da je v 7. razredu vseh pet Selanov bilo odličnjakov. Prihodnje leto bodo gimnazijo končali z maturo. Želimo jim, da tudi z odliko. Vsem našim študentom čestitamo in se s starši veselimo njihove priidnosti.

## RADIO CELOVEC

NEDELJA, 23. 7.: 7.10—7.40 Duhovni nagovor — Po Vaši želji. — PONEDELJEK, 24. 7.: 13.45—14.30 Informacije — Recital Roka Klopotiča (na plošči „Mladinske knjige“). — TOREK, 25. 7.: 9.30—10.00 Za vsakega nekaj. — 13.45—14.30 Informacije — Šport od tu in tam — Otroci, poslušajte. — SREDA, 26. 7.: 13.45—14.30 Informacije — Iz koroške literarne delavnice: Pesmi A. Kokota — Za našo knjižno polico. — ČETRTEK, 27. 7.: 13.45—14.30 Informacije — Žena, družina, dom. — PETEK, 28. 7.: 13.45—14.30 Informacije — Za prijeten konec tedna. — SOBOTA, 29. 7.: 9.00—10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

# Podraveljska šola vabi

Poslujemo naš kmečki naraščaj v Kmetijsko strokovno šolo za fante v Podravljah

Kmetijska strokovna šola za fante v Podravljah je dobila z lanskoletnim odlokom ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo na Dunaju, št. 48408/1/71, pravico javnosti. Na osnovi statusa javnosti deluje od lanskega šolskega leta naprej kot javnopravna strokovna ustanova koroških Slovencev z vsemi pravicami, ki jih imajo tovrstne kmetijske strokovne šole v Avstriji.

Med te pravice sodijo med drugim:

- polno priznanje strokovne kvalifikacije absolventov, vključno pravice do nastopa pošolskih strokovnih izpitov in nadaljevanja šolanja na višjih kmetijskih strokovnih šolah v Avstriji;

- pravica staršev do zakonitih internatskih in šolskih podpor;

- pravica učencev do brezplačnih voženj od bivališč do šole — in od prihodnjega šolskega leta naprej

- pravica učencev do brezplačnih strokovnih knjig.

Na te pravice Kmetijske strokovne šole v Podravljah, staršev prijavljenih učencev ter gojencev samih posebej opozarjamo, ker jih razni poklicani in nepoklicani učitelji, z očitnim namenom, da bi prikazali prednosti obiska nemških kmetijskih šol, kaj radi zamolčijo ali pa podraveljski kmetijski šoli nasploh odrekajo.

Cutimo tudi potrebo, da zavrtnemo in odločno obsodimo nekvalificirane nastope istih krogov širom našega terena, ki z nestvarnimi argumenti spravljajo našo kmetijsko šolo v diskredit, ji odrekajo enakopravni položaj ter povzročajo med našim ljudstvom zmedo in nezaupanje do lastne kmetijske šole.

K najbolj očitnim lažnim argumentom damo naslednja pojasnila:

- Ni res, da pristop k „Heimlehre“ ali obisk poklicne šole (Berufsschule) vključuje obveznost do nadaljevanja strokovnega šolanja v nemških strokovnih šolah (Fachschulen). Res je, da je obisk in izbira strokovne šole zasebna stvar in zasebna pravica vsakega posameznika, kar pomeni, da ni zakonskih predpisov ne glede obveznega obiska kmetijske strokovne šole, še manj pa glede obiska čisto določene šole.

- Od pripadnikov naše narodne skupnosti bi bilo vsekakor pričakovati, da se bodo pri izbiri kmetijske strokovne šole ravnali po nabelu zaupanja ter dali prednost Kmetijski strokovni šoli za fante v Podravljah kot strokovni ustanovi naše narodne skupnosti, ki je poklicana in živo zainteresirana, da zastavlja vse svoje sile za bodoči gospodarski in s tem tudi etnični obstoj naše narodne celote.

- Tudi ni res, da bi bila pravica kmetovalcev do subvencij, pocenjenih kreditov in zbornične strokovne pomoči kakorkoli vezana na obisk nemške kmetijske strokovne šole. Pač pa je res, da je pravica do subvencij in pocenjenih kreditov na osnovi zakonskih ureditev nedeljiva in enaka za vse upravi-

čence, ne oziraje se na njihovo narodno pripadnost ali na vprašanje obiska kmetijske strokovne šole. Do strokovne pomoči s strani deželne in okrajnih kmetijskih zbornic pa imajo kmetovalci prav tako zakonite pravice, saj v to svrhu plačujejo zbornični prispevek.

Prav bi bilo, da bi se kot enakopravni državljani Avstrije v polni meri zavedali svojih individualnih pravic v odnosu do oblastvenih in poklicno-strokovnih ustanov, še posebej pa tudi pravic, ki nam grede kot članom slovenske narodne skupnosti po členu 7 avstrijske državne pogodbe. Ne dopuščajmo, da bi nam te pravice kdorkoli krátil z nestvarnimi argumenti, pritiski in grožnjami! Zavedajmo se, da lažne obljube, diskreditiranje podraveljske kmetijske šole in nepriznavanje njenih zakonitih pravic poleg drugih protislovenskih izpadov pomeni le načrtno in zlonamerno zavajanje in varanje slovenskih kmečkih ljudi in neprikrito diskriminacijo kmetijske šole v Podravljah. Z odločnim zavračanjem takih metod in

zlasti z neustrašnim prijavljanjem slovenskih kmečkih fantov v Kmetijsko strokovno šolo v Podravljah bomo najuspešneje kljubovali nakanam sovražnih krogov in poskusom, da po poti odtujitve učencev likvidirajo slovensko kmetijsko šolo.

Glede vpisa učencev v prvi in drugi letnik za šolsko leto 1972/73 Kmetijska strokovna šola za fante v Podravljah sporoča, da se v prvi letnik lahko vpišejo učenci, ki so končali obvezno šolanje, v drugi letnik pa učenci, ki so končali prvi letnik podraveljske ali kake druge kmetijske strokovne šole.

Prošnjo za sprejem je treba nasloviti na upravo Kmetijske strokovne šole za fante v Podravljah, 9241 Podravlje—Föderlach, do najpozneje 30. septembra 1972.

Z uspešno zaključeno kmetijsko strokovno šolo imajo učenci izpolnjeno hkrati obveznost do obiska kmetijske poklicne šole.

Pouk na šoli se prične 23. oktobra 1972.

Za vsa potrebna pojasnila se obrnite na upravo Kmetijske strokovne šole v Podravljah ali na Kmečko gospodarsko zvezo in Slovensko kmečko zvezo v Celovcu.

Uprava Kmetijske strokovne šole za fante v Podravljah



Profesor Pierre Naert

## Pred prvim kongresom AIDLCM med Slovenci

10 let Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur

Pred desetimi leti je docent univerze v Lundu na Švedskem Pierre Naert dal pobudo za akcijo v korist ogroženih jezikov in kultur. Prvega maja 1962 je predložil danskemu, finskemu, norveškemu in švedskemu svetu UNESCO spomenico, ki jo je podpisalo 52 univerzitetnih profesorjev, docentov in predavateljev. Spomenica je prosila našete svete, da bi na glavni skupščini UNESCO, 17. septembra 1962, predlagali tej mednarodni organizaciji, naj podvzame ukrepe za zaščito vseh onih jezikov, ki so iz političnih ali drugih razlogov tako ogroženi, da utegnejo v kratkem času sploh izginiti ali pa se nahajajo v takem položaju, da se ne morejo razvijati.

Ta akcija pa je imela le posreden uspeh. Leta 1963 je bilo v Toulouse v južni Franciji zborovanje, ki ga lahko štejem za ustanovni kongres Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur. Medtem ko je bil profesor Pierre Naert izvoljen za glavnega tajnika, je bil za predsednika izvoljen Nobelov nagrajenec islandski pesnik Halldor Kiljan Laxness.

Po skoraj štirih letih delovanja začetne skupine je prišlo 31. julija 1967 do drugega kongresa. Ta je bil v mali nemški občini Issime v dolini Aosta in na njem je bil sprejet statut organizacije.

Po prvem členu je namen združenja „obramba jezikov in kultur, ki jim grozi v celoti ali na delu njihovega tradicionalnega ozemlja nazadovanje, asimilacija ali izumrtje zaradi diskriminacij v šoli in javnem življenju“. Po drugem členu združuje „v federativni obliki kulturno in strogo nepolitične organizacije, ki so obstajale že prej, in posameznike“. V tem je ena glavnih razlik s Federalistično unijo evropskih narodnosti, ki združuje samo organizacije, pretežno političnega značaja.

Prvi cilj združenja je ustvaritev javnega mnenja, ki bo naklonjeno ogroženim jezikom in kulturam, drugi pa nastop pri vladah in mednarodnih organizacijah, ki naj do-

seže ustvaritev takih življenjskih pogojev, da se bodo ti jeziki ohranili in razvili. Po tretjem členu statuta so ti življenjski pogoji naslednji:

1. priznanje in izvajanje pravice do šolstva v ogroženih jezikih v vseh javnih in zasebnih šolah na tradicionalnih ozemljih teh jezikov.
2. pravica do uporabe ogroženih jezikov v javnih aktih na občinski, deželni in državni ravni.
3. priznanje pravice manjšinskih kulturnih ustanov do svobodnega razvoja in gnotne podpore iz javnih sredstev.

Po četrtem členu svojega statuta uvršča združenje med ogrožene jezike vse one, ki ne uživajo v prejšnjem členu naštetih pravic in ugodnosti.

Naslednja kongresa združenja sta bila leta 1968 v Andorri in 1969 v Zürichu. Na tem kongresu je bil izvoljen za predsednika katalonski pesnik Salvador Espriu, namesto umrlega Naerta pa je bil izvoljen za glavnega tajnika Katalonec Jordi Costa i Roca.

Med tem časom so se organizirale sekcije po raznih državah. V Italiji so se posamezniki, ki so pristopili k združenju, organizirali v Zveznem odboru za etnično-jezikovne skupnosti in deželno kulturo. Ko pa se je izkazala potreba po ozemeljsko bolj omejenih skupinah sta bila januarja letos usta-

novljena deželna odbora za Kalabrijo in Furlanijo-Julijsko Benečijo. V Franciji so se že prej obstoječe organizacije združile v Nacionalni svet za obrambo in razvoj jezikov Francije, ki se od decembra 1968 imenuje Obramba in razvoj jezikov Francije. V tej organizaciji so zastopani Baski z IKAS, Bretonci s Fondation Culturelle Bretonne, Katalonci z Grup Rossellonès d'Estudis Catalans, Korzičani z Lingua Corse, Provančali z Union culturelle des Pays d'Oc ter Nemci iz Alzacije in Lotaringije s Cercle-Rene Schickele-Kreis.

V Avstriji sta pristopila k združenju Lige za človekove pravice in Krožek prijateljev Južne Tirolske. V Svcici (kjer ima združenje svoj sedež kot gost retoromanske Lia Romontscha) in v skandinavskih državah delujejo le posamezniki.

Glavna dejavnost združenja je propagandno delo za ustvaritev ogroženim jezikom in kulturam naklonjenega javnega mnenja in za prebujo narodne zavesti med samimi pripadniki ogroženih jezikovnih skupin. Poleg tega nastopa pri različnih oblasteh bodisi zato, da prepreči večjo škodo, bodisi zato, da doseže novo priznanje ali izvajanje jezikovnih pravic. V Franciji si prizadeva zlasti za uvedbo manjšinskih jezikov, ki jih tam imenujejo regionalni jeziki, v šole in v radijske in televizijske oddaje. V Italiji je s takimi posegi preprečilo preganjanje uporabe provansalsčine v nekaterih osnovnih šolah v Piemontu, prispevalo k vključitvi zaščitnih predpisov v statute navadnih dežel. Brez pravice uspeha pa je poskušalo pomagati Ladincem v pokrajini Trente do pravic, ki jim jih je zagotavljal deželni statut, in z enako skromnim uspehom je posredovalo tudi za izvedbo popisa jeziku na celotnem ozemlju države.

Od različnih posegov združenja je med Slovenci najbolj odmeval nastop v prid Marjana Boruta Šturma. Odločni nastop Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur je vzbudil negotovanje celo pri znanem avstrijskem strokovnjaku za manjšinska vprašanja dr. Theodoru Veiterju, ki je v listu „Kleine Zeitung“ kritiziral zaletavost združenja.

Da bi se člani združenja lahko podrobneje seznanili s položajem koroških Slovencev in da bi jih s svojo prisotnostjo podprli v boju za osnovne jezikovne pravice, je združenje sklicalo svoj letošnji kongres, ki bo od 22. do 24. julija, prav v Celovcu (dvorana Arbeiterkammer, Bahnhofstraße 44). Z istim namenom je združenje povabilo na svoj kongres tudi vrsto znanstvenikov in strokovnjakov in vabi vse, ki jim je pri srcu usoda ogroženih jezikovnih skupin.

## Seja občinskega odbora v Pliberku

Dne 28. junija letos je zasedal občinski odbor mestne občine Pliberk, ki je sprejel vrsto pomembnih sklepov. Najprej so odborniki podaljšali redni proračun za nadaljnjih 190.000 šil. Za njim so sklenili tudi izredni dopolnilni proračun za izvedbo „preložitve libuškega potoka“. Dela na tem področju so že v teku; letos bodo zgradili novo strugo iz Zgornjih Libuč do železniške proge pri Hrustu. 80 odstotkov stroškov nosita država in dežela, prizadeti pa bodo plačali preostalih 20 odstotkov. Ker bodo v Libučah lahko razširili njeno cestišče v prazno strugo, bo prispeval oddelek za gradnjo 12

odstotkov, občina pa namesto mejašev stare in nove struge preostalih 8 odstotkov, oba skupno 510.000 šil. Drugo leto bodo dela nadaljevali od Hrusta do mesta Pliberka, v glavnem po zemljišču pliberškega marofa — (po Tomah). Skupni stroški bodo znašali okoli sedem milijonov šilingov. Z izkopanim materialom nove struge bodo zasuili opuščene gramozne jame, med njimi jamo na Ponikvi, kjer bo nato otroško in športno igrišče za okoliške vasi.

V Nonči vasi je občina zgradila čedno stavbo za občinske gradbene stroje. Za kritje (Nadaljevanje na 8. strani)

## Ob sestanku občinskih mandatarjev v Tinjah

Dragi rojaki!

Mi slovenski občinski mandatarji smo bili povabljeni v Tinje, k razgovoru glede samostojnega nastopa pri volitvah v občini.

Zelo nas veseli, da smo se po tolikih letih le odločili za takšno srečanje. Govorili smo o problemih za občinske volitve in sklenili enoglasen sklep: pri prihodnjih volitvah zopet s samostojno listo kandidirati.

Kot zastopnik Slovencev v občini Globasnica smatram to odločitev kot samosebi umevno. Z to odločitvijo tudi dokumentiramo našo voljo, na oblikovanju naše občine sodelovati.

S tem pa dokažemo, da smo še politični faktor na Koroškem, čeravno domovini zveste ustanove že obljubljajo Slovincem oziroma slovenski manjšini narodno smrt.

Tudi druge manjšine v Evropi nastopajo z lastnimi listami, kot na primer goriški in tržaški Slovenci že od leta 1945, kakor tudi danska manjšina v Šlezvigu v severni Nemčiji. Izrecno pa poudarjam manjšino Južnih Tirolcev v Italiji, ki bi jim ne prišlo na misel voliti kako italijansko stranko, ker bi jih ob tej odločitvi ves nemško govoreči svet zasmehoval.

Na žalost je razvoj po letu 1945 pripeljal tako daleč, da mnogo tržaških in koroških Slovencev voli tuje stranke.

Skrajni čas bi bil, da si koroški Slovenci izprašamo vest in pridemo do spoznanja, da je le v skupni slogi moč stranke pri volitvah in da se le tako doseže uspeh.

Ce nam je še kaj pri srcu usoda slovenske manjšine na Koroškem, potem je samo eno geslo — združeno nastopati pri prihodnjih volitvah!

Gregorič Alojz,  
podžupan občine Globasnica

# Šport - šport - šport - šport

## Izžrebali so nasprotnike nogometnih pokalov

V Zürichu je na sedežu evropske nogometne federacije pevka v kabaretu Ines Torelli — tokrat je bila izbrana, da je vlekla nogometne pare — izžrebala skupine za nastop na raznih evropskih nogometnih turnirjih: Za UEFA, za pokal pokalnih prvakov in za pokal nogometnih prvakov.

Za avstrijska moštva je bilo žrebanje seveda precejšnje razočaranje in malo razveseljivo. Innsbruški Wacker bo igral s sovjetskim prvakom Dinamom iz Kijeva, Rapid ima za nasprotnika grškega prvaka PAOK iz Soluna. Še bolj neprijetnega nasprotnika pa so dobili v skupini UEFA: VOEST iz Linza mora igrati proti drezdenskemu Dinamu, dunajska Avstrija pa proti bolgarskemu moštvu Bero iz Stare Zagore.

Predsednik innsbruškega Wackra Steinlechner je po žrebanju izjavil: „Od vseh enajstoric iz vzodnega bloka so mi sovjetski nogometiši še najljubši. Dinamo iz Kijeva je priznana mednarodno moštvo, v nogometu sicer nekaj velja, a vendar nima takega slovesa, kot na primer Benfica iz Lizbone.“

Predsednik Rapida Draxler je dejal: „Sem še kar zadovoljen, to zapreko lahko premagamo,“ ki si je mnenje ustvaril na kraju samem s Puškašom, ki trenira, kot je znano, grško moštvo Panathinaikos. Puškaš je v razgovoru z Draxlerjem povedal, da ima PAOK izvrstni krili v napadu, vendar jima manjka še mednarodnega izkustva. Strokovnjaki pa pravijo, da ima PAOK najboljši napad od vseh grških klubov.

Razočaran pri žrebanju je bil zastopnik dunajske Avstrije Joschi Walter: „Bero iz Stare Zagore je denarno in športno neprijeten nasprotnik. Zasluzek bi bil le tedaj dober, če bi prišli dalje v drugo ali celo v tretje kolo.“

### S KOM IGRAJO JUGOSLOVANSKA MOŠTVA?

Jugoslovanski nogometni prvak sarajevski Željezničar bo v prvem kolu pokala prvakov igral z angleškim šampionom Derby Countyjem. Italijanski nogometni prvak Juventus pa bo moral v prvi tekmi v goste

### BAJEVIČ — KRALJ STRELCEV

Veliko odkritje na „malem svetovnem nogometnem prvenstvu“ je bil Jugoslovan Bajević, ki je sam zabil trinajst golov in postal „kralj strelcev“ mini cupa.

k francoskemu klubu Olympique iz Marseillea. V osmino finala pa sta bila pripuščena brez predhodnih srečanj enajstoric Spartaka iz Trnave (Češkoslovaške) in pa nizozemski Ajax Amsterdam, ki brani letošnji naslov prvaka.

Hajduk iz Splita bo v pokalu pokalnih prvakov najprej igral z norveško ekipo Fredrikstad. V pokalu UEFA se bo Crvena zvezda pomerila z enajstoricom Lausanne iz Švice, Beograd s praško Duklo,

## Mednarodno tekmovanje v intercupu

V 4. kolu mednarodnega poletnega nogometnega tekmovanja, tako imenovani „intercup“ so avstrijska nogometna moštva zmagala trikrat, enkrat pa remizirala.

Innsbruški Wacker je imel v 4. kolu v gosteh švedsko enajstoricu iz Göteborga. Wacker je premagal le-to z visokim rezultatom 5:1 (5:0). „Če bomo tako igrali kot tokrat, potem se ne bojimo niti Dinama iz Kijeva,“ je po tekmi izjavil innsbruški vratar Koncilia.

Salzburška Avstrija je v soboto premagala švicarsko moštvo FC Winterthur s 3:2 (0:1). Rezultat priča, da se je morala Avstrija močno potruditi, če je hotela zmagati; šlo pa ji je precej težko, čeprav je bila skoraj celo tekmo v premoči. Torej vidimo, da so manjkali strelci na gol, kajti pri nogometu mora znati vsak igralec dobro streljati na nasprotnikova vrata.

V Linzu je VOEST premagal Odro iz Oppelna z 2:0 (2:0) in se tako

Vojvodina pa z bratislavskim Slovanom.

Finale pokala prvakov bo drugo leto v Beogradu, in sicer 30. maja. Finalno srečanje pokala pokalnih prvakov pa bo 16. maja 1973 v Parizu. Ti dve mesti sta bili izbrani izmed osmih, ki so predložila svojo kandidaturo za organizacijo finalnih srečanj.

Določeni so bili tudi datumi tekem vseh treh velikih evropskih nogometnih turnirjev (pokal prvakov, pokal pokalnih prvakov, pokal UEFA). Prve tekme bodo 13. in 27. septembra, drugo kolo bo 25. oktobra in 8. novembra, tretje kolo pokala UEFA pa 29. novembra in 13. decembra.

Četrtna srečanja bodo 7. in 21. marca, polfinalne tekme 11. in 25. aprila, medtem ko bosta finalni tekmi za pokal UEFA 9. in 23. maja.

revanžiral za poraz na Poljskem. Trener VOEST Praschak je po tekmi dejal, da so njegovi varovanci, navkljub zmagi, igrali slabo. V skupini 8 vodi sedaj linški VOEST s petimi točkami pred enajstoricu iz Kopenhagna, ki ima štiri točke.

Vienna je igrala v Zürichu z istimenskim klubom neodločeno 1:1 (0:1). Švicarji so bili zlasti v prvem polčasu popolnoma v premoči, a vratar Vienne Böhs je branil odlično, le en gol je moral vzeti na znanje. Traxler od Vienne je v 60. minuti izenačil.

V 1. skupini je na čelu lestvice AC Nitra (Češkoslovaška), ki je še neporažena in ima 8 točk, 2. je Wacker Innsbruck s štirimi točkami. V 2. skupini je prvi IFK Norköping s 6 točkami; 2. je Avstrija Salzburg, prav tako s 6 točkami, a ima slabšo razliko v golih. V 5. skupini je prvi FC Zürich s petimi točkami; 2. je Vienna s štirimi točkami.

## Začel se je šahovski dvoboj stoletja

V torek, 4. julija, so islandski prireditelji zaman čakali na izzivalca Bobbyja Fisherja. Ta je v New Yorku izjavil, da ga v Reykjavik ne bo, ker tamkajšnji prireditelji niso ugodili njegovim dodatnim finančnim zahtevam. Vse je že kazalo, da bo dvoboj, ki so ga ves čas njegovih priprav kazali škandalni in prepri, propadel, ko je položaj rešil angleški bankir Jim Slater in povečal nagradni sklad 125.000 dolarjev še za 50.000 funtov. Takoj nato je Fisher pripotoval v Islandijo.

Potem so se domenili, da se bo dvoboj začel v torek, 11. julija.

V prvem srečanju (od štiriindvajsetih) za naslov svetovnega šahovskega

prvaka je Američan Bobby Fisher po 56. potezi predal partijo Rusu Borisu Spasskemu. Že v začetku partije se je pokazalo, da prihaja polagoma Fisher v težavo. Nekatere njegove poteze za poznavalce te igre niso bile povsem logične (in kot je pokazal razvoj dogodkov, so bile res zgrešene).

### Fisherja ni bilo na 2. igro

Ameriški izzivalec v četrtek, 13. julija, zvečer, ni prišel, da bi začel igro z belimi figurami. Izjavil je, da ga televizijsko snemanje moti pri koncentraciji: „Dokler ne bodo ustavili snemanja, ne bom igral!“

Takoj nato je šahovski sodnik Lothar Schmid iz Nemčije odločil,

da je zmagovalec 2. partije svetovni prvak Boris Spasski, kar pomeni, da leta vodi prepričljivo že z dvema točkama prednosti. Kaj to pomeni v šahu, si lahko vsak, ki pozna kraljevo igro, misli.

Tretja igra med svetovnim prvacom Borisem Spasskim in ameriškim izzivalcem Bobbyjem Fisherjem se je končala z zmago slednjega. Po štiri-desetih potezah se je svetovni prvak vdal.

Četrta prtija, ki sta jo igrala oba velemejstra v torek, se je po 45. potezah končala remi; stanje: 2,5 : 1,5 za Spasskega.

### CLAY BO BOKSAL NA DUNAJU?

Dunaju se obeta senzacionalna šansa: nizozemski manager Henk Ruhlning pripravlja za letošnjo jesen boksarski dvoboj med Clayem in nizozemskim boksarjem težke kategorije Rudijem Lubbersom. Stroški za to boksarsko veleprireditelje bi znašali okoli devet milijonov šilingov, je izjavil nizozemski manager Henk Ruhlning, vendar bi le-te krili z denarjem ameriške televizije.

### ATLETICO MADRID POKALNI ZMAGOVALEC

Atletico Madrid je postal španski pokalni prvak. V soboto je le-ta na stadionu v Bernabeuu pred 120.000 gledalci v finalu za španski pokal premagal moštvo Valencije z 2:1 (1:1). Salcedo od Atletica je v 31. minuti povedel svojo enajstoricu v vodstvo, nato pa je Valencia pet minut kasneje po Valdezu izenačila. Zmagovalni zadetek pa je dal v 61. minuti državni reprezentant Madrida Garate.

K temu je treba še dodati, da trenira Atletico Madrid Avstrijec Max Merkel, ki je s to zmago njegov ugled silno narasel.

### TISOČI ZADETEK PELEJA

Na turneji po Kanadi so nogometiši brazilskega Santosa premagali domači Toronto s 4:2 (1:2). Zanimivo je, da so Kanadčani po petih minutah vodili že z 2:0. Tekma pa bo v nogometnih analih zapisana zaradi drugega: slaviti Pele je na njej dosegel svoj 1000. zadetek za Santos. Že prej je Pele proslavil svoj tisoči profesionalni gol sploh. Tako kot prvi jubilejni 1000. zdetek, je Pele tudi drugega dosegel iz enajstmetrovke.

### FILM:

#### NOVA DOLŽNOST

Ringo Starr, nekdanji bobnar slovitih Beatlov, je po razpadu ansambla nastopil v nizu filmov. Trenutno snema film o Maxu Balanu, pevcu popularne britanske pop skupine „T-Rex“.

## Zadnja pravda

Spisal J. S. Baar, iz češčine prevedel V. Hybášek 10

Govorili in kričali so vsi tako glasno, kakor da jih morajo slišati še za devetim gričem; tako je bil trg poln krika in vika. Ko je pa udarila deveta, ko je prišel stražnik iz mestne hiše, zabobnal in slovesno dvignil rdeče-belo zastavico iz pločevine, so se razšli kmetje vsak k svojemu vozu. Šum vendar ni utihnil. Prišli so kupci in začelo se je barantanje in pozdravljanje z meščani in meščankami, ki so že imeli svoje znance in so najrajši kupovali od njih.

„Tako, sva že opravila!“

„Sva že prodali in kupili in žepe imava tudi že prazne,“ sta se oglasili nevesti; iz košaric so jima gledali zavitki, skrbno zavezani in poviti v lep papir; in smehljali sta se, ko sta slišali omeniti može, da je kupčija dobra, da se ljudje za vse kar pulijo, a da onadva držita, ker bosta lahko stržila še pet novcev več pri vsaki vreči.

„Adam, ne bodi no tako neusmiljen,“ je potegnila Dodlička moža od zadaj za suknjič, „in daj tej ženi vrečo po goldinarju in trideset! — Glej kako je žalostna! — Saj je tudi taka kakor jaz, da bo zibala; nas pa tisti goldinar tudi ne bo rešil.“

„Rajši peijemo vse skupaj nazaj, kakor bi to tu napol zastonj pustili,“ se je razburjala Manca, ki je stala tam

blizu z nekim meščanom, ki je kupoval cel voz in strokovnjaško motril lepi krompir v načeti vreči.

Prodali so kmalu in dobro. Martin je res utrlil pet krajcarjev več pri vreči, toda zato je tudi trpel. Moral je nositi sam vse vreče strašno daleč, dočim so Adamu v predmestni hišici pomagale tri družine, ki so bile kupile skupno krompir. Imel ga je z voza kot bi pihnil, in čakal je pri mitnici kot gospod dobro uro na Martina, ki je slednjič prišel ves utrujen in slabe volje. Hotel je iti na kozarec piva, Adam in Dodlička se tudi ne bi bila branila, toda Manca je nad njimi zavpila, kaj da jim ne pride na misel; ona se ne mara potepati in vé, kaj jo čaka doma, in da sta kupili z Dodlo rogljičke in jih imata v košarah. Po potu jih bodo lahko pojedli in doma pri vodnjaku se bodo napili; in že je lezla na voz. Martin je prisedel k njej, Dodlička pa k Adamu na seno in prazne vreče, in tako so se med prvimi vračali proti Klenči.

„Čez eno leto, če Bog da, bom kupil tudi že konjička ali pa deklico. Ko se bom vračal iz semnja, mi boš prišla z otročičkom nasproti in ta bo mahal z ročicami in klical: ata — ata!“ se je blaženo smehljajal Adam, vihtel bič in gledal predse nekam v daljavo. Dodlička ni odgovorila, samo stisnila se je k možu in srčece ji je poskakovalo v prsih od samega veselja.

„Govorili sva po potu z Manco, da si bomo krstni botri, da se bo naše prijateljstvo zapečatilo za vse večne čase.“

„Samo če bomo mogli,“ se je zasmejal Adam. In je uganil.

Nekako teden po Vseh svetih so povili Martinu krep-

kega fantiča, a tri dni pozneje v hiši nasproti v novi zibelki „deklico kot rožico“.

Stari Porazil je bil ves srečen. „Sele sedaj sem v resnici stari oče, in kar dvakrat,“ se je veselil in obžaloval samo to, da si nista mogla biti brat bratu za botra. „Nič ne dé, materi si vzameta prvič svoje starše, od Gašperjevih in Krejčevih pojmeta oče in mati — drugič pa si uslu-go vrneti; nikar se ne bojte, saj ne krstimo zadnjič.“

O klenskem žeganju sta bili obe materi že vstali. Šli sta na sv. Martina dan k vpeljevanju. Manca z malim Martinčkom, Dodla z malo Dodličko. Potem sta pekli potice, kakor bi se ne bilo nič zgodilo.

Na Čerhovu se je že davno lesketal sneg, od tam je prišel na Haltravo, polagoma je zapadel gozd in pobelil ves širni kraj. Veter se je dvignil, nametil je zametov; potem je pritisnil mraz in ženske so sedle h kolovratom, moški pa k struglji in sekiri. Pri Porazilovih so se spominjali, kako so lansko leto tačas delali, vozili kamenje in hlode, in kako lepo počivajo letos. Sedeli so vsak večer vsi stisnjeni pri peči z zelenimi pečnicami v veliki sobi pri Martinu. Takoj po večerji je navadno prišel Adam z ženo in otrokom, prišli so v vas tudi sosedje od desne in leve, Kodrmac in Kazda; tudi Mančini starši in Dodlina mati so prišli za trenutek; le krojač ni prišel nikdar. Ta je sedel pri svoji mizici nagnjen k svetilki, zabadal vbod za vbodom in obžaloval, da nima več Dodličke, ki bi mu pomagala. Kolovrati so brenčali, na strugalni klopici je jahal kakor na konju Martin ali Adam, rezilnik je kar žvižgal po lesu in skodle so letale kakor kvarte od rok; pletli so koše, delali metle in stari Porazil z naočniki na nosu in s koledarjem

LLOYD BIGGLE:

# Dedek si zapomni vsak obraz

Bančni rop v Borgvillu je bil leta 1943, torej dve leti pred mojim rojstvom. Iz tega bi morda sklepali, da ničesar ne vem o tem, kar se je takrat zgodilo — vendar bi bil tak sklep napačen. Ljudje v našem mestu so toliko govorili o tem, da mi je moč ves potek prav tako točno opisati, kakor da sem bil sam navzoč.

Več tednov pozneje sta FBI in deželna policija v Borgvillu iskala sledove za roparjem. Nameščenci banke roparja niso mogli prepoznati, ker si je klobuk potegnili globoko na obraz in ovratnik visoko zavihal. Toda moj dedek je videl, kako se je odpeljal, in on je imel odprte oči. FBI mu je predložil album zločincev, če bi morda v njem spoznal roparja. Vendar tega ni mogel. Tako roparja niso nikoli prijeli in banka svojih petdeset tisoč dolarjev nikoli ni dobila vrnjenih.

Da bi mogli razumeti vse, kar se je večeraj v Borgvillu odigralo, morate vedeti, kaj je bil bančni rop iz leta 1943 še vedno straši po glavah našega mesta. V letih po ropu je moj dedek najmanj dvakrat tedensko pripovedoval, da bi roparja takoj spoznal, če bi mu prišel pred oči. Dedek si zapomni vsak obraz.

Včeraj popoldne je odšel iz hiše in zavil po glavni ulici proti Stubbsovi trafiki, kjer si je kupil jutranji list. Nato se je odpravil h klopi pred Palmerovo česalnico, sedel na soncu in bral.

Dedek ima danes nad osemdeset let, to teh let mu nihče ne bi prisodil. Nekoč je bil kovač in še danes ima postavo kovača. Vedno je bil precej svojeglav. Čeprav pri nas v Borgvillu že več let vsi volijo demokrate, voli dedek dosledno republikance. Še pred svojim petdesetim letom je bil popolnoma plešast, zato tudi nikoli ni imel sivih las. Še vedno je zelo gibčen, še celo bolj kot jaz — kakor mi mati rada očita. Njegove oči so ostre kot nekaj in še vedno si zapomni vsak obraz.

Nat Barlow je sedel ob mojem dedku pred česalnico. Tedaj se je pripeljal neki tujec s svojim avtomobilom in ga ustavil ob cestnem robu. Nat je dregnil dedka s komolcem med rebra in vprašal:

„Kdo je to?“  
Dedek je dvignil pogled s časnika in dejal: „To je bančni ropar!“ in se zopet zatonil v časnik.

Nat je prijel dedka za lakete in vprašal soplo:

„Ali si tako gotov?“  
Dedek mu je odgovoril: „No, seveda!“  
Tedaj je Nat skočil pokonci, odhitel v lokalo, kjer je bilo zbranih pet ali šest mož. Pokazal je na tujca in dejal:

„To je bančni ropar!“  
V hipu so ljudje zginili skozi zadnja vrata in Jack Palmer je obesil v okno tablo z

napisom „Zaprto“ ter zapahnil vrata. V desetih minutah so vedeli vsi v Borgvillu, da je bančni ropar med njimi.

Sedel sem v kavarni, pil čokolado in klepetal z Mollie Adams. Nenadoma je nekdo pri zadnjih vratih zakričal, da je bančni ropar zopet v našem mestu in da pravkar prihaja proti kavarni.

Mollie in jaz sva se pomenljivo spogledala, ko je tujec stopil skozi vrata. Bil je elegantno oblečen, negovan človek, morda štirideset let star. Pomežiknil je Mollie in dejal:

„Dober dan, lepotica! Ali imate cigarete?“  
Mollie je imela pravkar skledo s stepeno smetano v rokah. Samogibno je segla z obema rokama v skledo in vrgla vso sladko vsebino tujcu v obraz. Nato je pobegnila skozi zadnja vrata. Tujec je vzel z mize nekaj papirnatih serviet in si brisal smetano z obraza in obleke. Ko se je za silo očistil, je odšel.

Tako je tega dne zavladala v Borgvillu vsesplošna zmeda. Šerif Pikins je prvi zvedel, da je bančni ropar zopet v mestu. Ker je bil pameten mož, je rekel:

„Zakaj bi roparja lovili po mestu, kjer bi streljanje povzročilo mnogo škode? Napravimo nemudoma cestno zaporo in ga ujemimo, ko bo skušal pobegniti!“

## ŠE ZEMLJA SE IZRODI

*Sedmo štruco je že nesla Roza iz porodnišnice. V pičlih desetih letih sedem otrok!*

»Ej, Ahlinka, Ahlinka, pazite se zdaj, pazite!« ji je požugala babica, ki ji je pomagala na voz. »Še zemlja se izrodi in pokvari, pa bi se ženska ne. Le pridite, kot smo se domenili. Nekaj vam bomo dali, da bo odlesel mir pri hiši.«

To slednje je Roza doma kar najprej rojilo po glavi. Čez dva meseca se je iz mesta vrnila s tremi škatlicami tablet. Naslednjega dne, ko je ravno došla, je privihrala v kuhinjo mati in ji pomolila tablete pod nos.

»Stara sem že in naglušna tudi, slepa in zmešana pa še zdaleč ne,« je kričala. »Nisem še prepisala, hvala Bogu, in dokler bom jaz v hiši gospodar, teh tablet, ki sam hudič tiči v njih, ne bom trpela. Ženska je ustvarjena za to, da rodi, vse dolgo je grdo-bija, greh!«

Z uso ihto je porinila škatlice v peč. »Pri župniku se oglasi in se pokesaj, da ne pride prekletstvo nad hišo,« je zahtevala in zaloputnila vrata.

Roza je po večerji poizkusila pri Francetu. »Mož je le mož,« si je natihoma dajala upanje. »Saj sam vidi, da nas je že zdaj več kot dovolj. Kar ukriži se je od garanja. Dopoldne v kamnolomu, potem pa do

Medtem je tujec stopil iz gostilne „Pri zvezdi“ in se odpravil k svojemu avtomobilu. Pred česalnico je še vedno sedel moj dedek in prebral svoj časnik, ko je prišel tujec mimo njega in ga nagovoril. V tem trenutku je porinila vdova Piblach puško na šibre svojega pokojnega moža skozi okno in sprožila. Kasneje je izjavila, da ni merila, ampak je hotela tujca samo pregnati. To se ji je tudi posrečilo. Šibre so razbile šipe na Stubbsovi trafiki. Tujec je skočil v svoje vozilo in se naglo odpeljal.

Na nesrečo je šerif Pilkins računal samo s tem, da bo ropar pobegnil proti jugu. V resnici pa je krenil proti severu, kjer ni bilo na cesti nobene ovire. Zapora na jugu je dolgo zadrževala avtomobile policajev, ki so morali najprej dvigniti Hammerjevo prikolico z naloženimi snopi.

Ko je tujec pobegnil, so se ljudje zgrnili okoli mojega dedka in hoteli vedeti, kaj se je z njim pogovarjal. Dedek se je razburil, češ naj mu, starčku, privoščijo, da v miru bere na soncu svoj časnik. Končno je povedal:

„Hotel je vedeti, zakaj so v tem mestu videti vsi tako prismojeni. No, in jaz sem mu odgovoril, kaj pa naj pričakuje od mesta, ki je polno demokratov.“

Več dedek ni hotel povedati. Ko je slednjič prišla k njemu še šerifova policija in ga začela spraševati o roparju, je dedek samo vprašal: „Kateri ropar?“ Slednjič je bil vsega spraševanja sit in je odšel proti domu.

Domnevam, da je tudi policija prišla do istega mnenja kakor tujec: da so namreč v Borgvillu vsi ljudje malo „čez les“. Ko sem

pozne noči delo doma. Nikoli ne konca ne kraja.«

Toda Roza se je uštelala.  
»Beži, beži,« jo je kar na kratko zavrnil Ahlin, »če je tako, že mora tako biti. Sedem jih je, pa so mi vsi enako pri srcu. Raje deset kot nobenega. Žagarjev dom pogled! Mar ni žalostno, če ni drobiža v hiši?«

Od tistega dne se pri Ahlinovih niso nikoli več menili o tabletah. Ko pa je šestmesečni Tonček dobil prva zoba, se je pod Rozinim srcem osniči zganilo.

»Vidva pa znata, da je kaj,« so sosedje radi podražili Rozo. Ta pa je le še bolj pridno kot poprej delala.

Tokrat je morala teden dni prej v bolnico. Da ne bo kaj narobe, ko je že tolikokrat rodila, je menil zdravnik.

Ko pa je prišel njen čas, je bilo vse drugače kot drugokoli. Dali so ji narkozo in od tistega trenutka Roza ni vedela, kaj se godi z njo.

Šele, ko so jo prenesli iz šok sobe v sobo številka 5, kjer je bila, ko se je rodil najstarejši, jo je zaskrbelo, kaj je z otrokom. Ko ji je babica povedala uso resnico, se je Ahlinka poizkusila trpko nasmehnuti.

»Saj, saj,« je zlomljena dejala, »še zemlja se izrodi in pokvari, pa čeprav cele zime počiva...«

## Vinjeta

*Kako si lepa in kako si živa,  
kot Rimska cesta skozi noč razpeta —  
kot tihi spev samotnega poeta,  
ki vso bridkost srca v tvoj cvet izliva...*

*Kot nežna, lahna sapica igriva,  
med listi s cvetjem žalost se prepleta —  
ko iz najglobljih je globin zajeta  
pregrenka solza, ki v obeh se skriva...*

*Ni v tebi nič omamnega oboja —  
ni mavrična poljubljala te zarja,  
vsa žalostna si, kakor pesem moja!*

*Ne stresa strastna sila te viharja,  
v trenutkih svetlih tihega pokoja  
se duša moja s tabo pogovarja...*

prišel domov, je sedel dedek na verandi. Godrnjal je: „Zakaj vsa ta burka?“

Dejal sem mu: „No, vsaj ti bi moral vedeti! Že enaindvajset let pripoveduješ, da bi spoznal roparja na prvi pogled, če bi se vrnil. A zdaj se čudiš, če so ljudje vznemirjeni, ker si jim povedal, da se ropar zopet mudi v našem mestu.“

„A tako,“ je menil dedek, „ropar iz leta 1943...“

„No, katerega pa si mislil?“  
Dedek je samo nekaj zakrutil, nakar sem odšel v hišo. Pet minut pozneje je prišel Nat Barlow k dedku in rekel:

„No, ta je pa lepa, Bill Rastin! Saj sam dobro veš, kako si mi dejal, da je bil ta možakar bančni ropar!“

Dedek sprva ni odgovoril ničesar, nato pa je počasi vprašal:

„Katerega možakarja misliš?“  
Nat Barlow je stal pred njim s stisnjenimi pestmi, na katerih so bili videti blede členki.

„No, možakar, ki, ki, ki...“  
Dedek je razgrnil časnik, ki mu je ležal na kolenih. Z razburjeno kretnjo je pokazal na zadnjo stran časnika in rekel:

„Tu, beri! Tu piše: Možakar, ki je oropal banko v Missisippiju. Saj znaš brati, torej beri! Sedel sem na klopi, pa si prišel ti in me vprašal: ‚Kdo je to?‘ A jaz sem ti odgovoril: ‚To je bančni ropar.‘ No, in zdaj pogledj! Tu stoji: To je bančni ropar iz Missisippija.“

Nat je strmel v sliko — dve minuti, morda nekaj več. Nato se je obrnil in odkrevsal.

Če ste brali današnji časnik, ste gotovo zvedeli, da je deželna policija prijela tujca sto milj daleč od Borgvillu. V njem so spoznali Walterja Donaldsona, ki je zakrivil bančni vlom v Illinoisu. Imel je marsikaj na grbi; in ko so mu izsilili eno priznanje, so mu še druga. Tako je tudi priznal, da je bil on tisti, ki je pred enaindvajsetimi leti izropal banko v Borgvillu. Včeraj se je vrnil v naše mesto zato, da bi zvohal, če mu ne bi ponovno uspelo olajšati našo banko za nekaj tisočakov.

Moj dedek si pač zapomni vsak obraz!

v roki je počasi bral s pridigarskim glasom stran za stranjo, tako da se nobenemu ni ljubilo domov, ko je nočni čuvaj Šmolik klical deseto.

Pa se je nenadoma pripetilo, da stari Porazil ni prišel.

„Kje pa imate očeta?“ so takoj vprašali vasovalci.

„Bolaj je nekaj, morala sem mu skuhati lipovega čaja, da se bo spotil,“ je razlagala Manca.

Drugi dan je starček sicer prišel, ki mu je bilo dolgočas samemu, toda brati se mu ni ljubilo. Stiskal se je k peči in tožil, da ga mrzi. Tiste dni je bil umrl njegov najljubši tovariš, kmet Mates. Mrtvaški zvonček je zapel v stolpu in starčku so se orosile oči kot otroku. Stal je pri zamrznem oknu z rokami, sklenjenimi k molitvi, in ker je bil v sobi sam, se ni branil joka, ni zatajeval žalosti, temveč se ji je vdajal z nekako naslodo. „Opravil si, moj stari prijatelj, odšel si k oni veliki armadi tam in zdaj veš, kaj in kako je na oni strani groba. To se razume, pojdem za pogrebom, tudi če prekrije dežujejo, samo nesti te ne bom mogel, ker sem ves slab. Spodrsne mi in še drugega nosača potegnem za seboj. Še iz rakve bi te iztresel. Med nosače se ne bom silil, rajši bom molil rožni venec za krsto,“ je govoril Porazil naglas in si z golo dlanjo brisal solze.

„Oče, Matesovi so bili tu. Prišli so prosit, da bi nesli strica; z Adamom bova šla oba. Pa kaj pravite, če bi vi ostali doma, zunaj je strašno slaba pot,“ mu je svetoval drugi dan Martin. Oče ni odgovoril, samo pilo si je poiskal v zaboju, ki je bil poln kladiv, klešč, žebeljev in druge šare, ter si vnovič priostril ost pri svoji stari palici.

„Sem na ostro podkovan,“ se je prisiljeno nasmehnil zjutraj, ko je srečal Martina med vrati.

„Prezgodaj greste, pogreb bo šele ob devetih, počakajte, gremo z vami,“ mu je svetoval sin še v delavni obleki, toda že lepo obrbit.

„Preden prilezem tja, bo že nekaj minilo, in rad bi videl Matesa, preden bodo zabili rakev, da mu naredim križec.“

Martin ni več branil. Vedel je, da bi bilo zastoj. Ostal pa je med vrati in gledal za očetom, dokler mu ni izginil med hišami.

„Oče nam nekam hirajo,“ je pravil potem v sobi Manci, ki mu je pripravljala čisto perilo in praznično obleko.

„No, pomladil se seveda ne bo, za grob zori — kampak,“ je trdo odgovorila žena, tako da je Martin rajši umolknil.

K Matesovim je šla pot v klanec; preden se je privlekel Porazil tja na dvorišče, se je utrudil, kakor bi bil šel na Čerhov, in moral se je opirati na palico, ki bi se bila skoro zlomila pod njegovo težo. Prvi pa ni bil. Našel je tam starega Krutina, Podeslala, Karbanka, Midlaka, Makasko in Holubka. Same užitarje! Porazilu so pretilli v šali: „Čas je, da si prišel, kakor rak lezeš!“

„Presneta pot,“ je potožil Porazil, „drči, kakor bi hodil po milu, in noge mi nekam odpovedujejo.“

„Beži, beži! Ti boš še plesal,“ so mu nagajali tovariši.

„Ne bom, fantje! — Pač, s tisto s koso! — Pa stopimo noter, tu piha neusmiljeno.“

V sobi jih je čakal rajni Mates v rakvi in v mrtvaški srajci. Prekrižali so ga, pomolili pri njem in potem sedli na zidno klop. V sivih glavah so jim vstajali spomini na mlada leta in preteklo življenje. Ljudje so se zbirali, iz stolpa se je oglašil zvon, rakev so zabili, sorodniki so se

glasno poslovali od pokojnega. Slednjič so ga odnesli iz sobe: nad vsakim pragom so naredili z rakvijo tri križe, da ne bi znal mrlič nazaj in ne bi hodil strašit. Šele tedaj so se dvignili tudi užitarji in šli na dvorišče in z dvorišča za krsto ven proti cerkvi. Tudi stari Porazil gre; glavo je sklonil in stisnil v ovratnik suknenega plašča, da gleda nad ovratnik samo velik gumb tople čepice-kučme. Pod kučmo pa misli kmet: „Dozdaj sem spremlil na tem zadnjem potu Mlinarja, Mraza, Palusa, potem Bolfikovco, Krutinko, Hadlasko. Hentajte, le še peščica nas je ostala, kar nas je hodilo v mladih letih pozimi v šolo k staremu Halupku. Sam sem kakor peresce, komaj prestavljam noge in kosti so mi kakor razmajane.“ Dobro mu je delo, da so bili prišli z mrličem v cerkev.

Tam se je takoj prikrcil v posebno klop Porazilove družine in se vnovič zamislil: „Bučku, Šimaniku, Lectarju — vsem sem šel za pogrebom, vsi so se preselili v grobove; nihče mi ne bo povrnil moje poti,“ je mislil in občutil je nekaj zavisti in žalosti podobnega.

Duhovnik bere črno mašo in Porazil misli: „Hm, tudi Mates je hitel; preskočil me je in sedaj leži že tam-le v rakvi. Meni pa smrt prizanaša. Pustila me je toliko časa, da sem doma napravil red in sezidal hišo in fantoma vse razdelil. Z lahkim srcem bom zatisnil oči in odšel.“

Šum in ropot sta ga vzdramila. Maša je bila končana. Porazil vstane in gre za množico. Oddahnil se je, odpočil in zdi se mu, da je bolj svež in čil. Toda komaj je stopil zunaj par korakov, mu je bilo zopet, kakor bi nekaj padlo nanj. — V grlu mu hrope, sape mu zmanjkuje, pot ga obliha. „Razhodil se bom,“ se sili stavec naprej — toda dalje ni prišel kakor do zadnje bajte — pri Šiclu. (Dalje)

## Seja občinskega odbora v Pliberku

(Nadaljevanje s 5. strani)

teh stroškov, ki daleč presegajo vnaprej napovedano vsoto, so sklenili izredni proračun v višini 382.000 šil. S tem pa še ne bodo vsi računi kriti in jih bo treba še drugo leto plačevati.

### BERGOVA GALERIJA

Galerija Wernerja Berga je imela letos že 2000 obiskovalcev. Preurejanje in prenavljanje razširjenih prostorov galerije bodo plačali iz darila dežele v znesku 100.000 šilingov in iz lastnega prihranka iz prejšnjih let v znesku 27.000 šilingov. Zato so vključili obe vsoti v izredni proračun. Profesor dr. Berg je občini podaril svoje znamenito delo „Oltar“, ki kaže sveto Družino v domači kmečki noši. Ta slika je obiskovalcem galerije posebno všeč, saj izgledajo osebe, kot bi pravkar prišle čez vrh Komeljskega vrha v Pliberk. Za to darilo se bodo občinski očetje g. profesorju pristrčno zahvalili s pismom, ki ga bo napisal g. župan.

### GRADNJA GASILSKKEGA DOMA

Za gradnjo gasilskega doma v Libučah so namenili občinski odborniki v izrednem proračunu 500.000 šilingov. Celotna stavba bo stala predvidoma 1.200.000 šilingov. Gasilci bodo del te vsote zaslužili s prostovoljnimi delom in jo krili tudi z darovi okolčanov, ki so prispevali zlasti les. Gasilskemu domu bodo prizidali dvorano v velikosti 6½ krat 11 metrov. Bila bi primerna za manjše kulturne prireditve, zborovanja in vaje. Ali bo ta, tudi z davčnimi denarji zgrajena dvorana na voljo vsem kulturnim društvom v občini ali pa jo bodo uporabljali samo za gasilske potrebe, bodo sklenili na prihodnji seji. Slovenski zastopnik je predlagal, da naj dajo dvorano za kulturne potrebe občanov na razpolago vsem.

### OBČINSKE CESTE

Poleg denarjev za gasilski dom je iz letnega obračuna za 1971 ostalo še nadaljnjih 190.000 šilingov. Te so pomnožili še za sto tisoč šilingov in sklenili dopolniti izredni proračun za „izgradnjo občinskih cest“ v vi-

**DAMSKE-BLAZER S 385.—;** k temu moderen nagubani jopič pri **Sattler am Heuplatz, Celovec — Klagenfurt.**

šini 280.000 šil. Skupaj z rednim proračunom bo za ceste letos na razpolago 700.000 šilingov, kar pa je seveda malo in ne bodo mogli veliko kaj asfaltirati. Zato bodo ceste samo očistili prahu z mrzlim asfaltom, ki pa ni trajen. Dobro bi bilo, da bi ga vsako leto obnovili. Gradbeni odbor je sestavil listo in vrstni red asfaltiranja. Lista je dolga, denarja pa je malo. Možnost, da bi najeli cenene kredite, pa že skoraj izčrpana.

### PORABA VODE

Izdali so dve uredbi o vodnih priključkih in o porabi vode. Predvidoma bo stal letos kubični meter vode 1.50 šil, razen na Rutah, kjer župan hoče, da bi obračunavali direktno z občino Dobrla vas, od koder voda tudi dobivajo. Rutarjani se dražje vode iz sosednje občine branijo in želijo, da bi občina Pliberk v veliki količini dobivala vodo od tam in bi jo na drobno oddajala domačinom po lastni ceni. Z zadevo se bavi gradbeni odbor.

Vasi severno od Božjega groba še nimajo priključka na občinski vodovod. Lastniki teh novih hiš priganjajo, ker so na suhem. Občinski odbor je sklenil, da spada območje med progo podjunske železnice in bistriškimi potokom v obseg, kjer se mora vsako priključiti na občinski vodovod. Izvzeti bodo samo tisti, ki imajo svoj lasten in neoporečen vodovod. Do zdaj sta se le dve tretjini uporabnikov izrekli za občinsko vo-

do. Ena tretjina pa namerava obdržati stari pomanjkljivi vodovod. Če pa ne pristopijo vsi, dežela ne bo dala 80 odst. subvencije. Zato bo treba pregovoriti k skupnosti še ostale. Za storitve, ki jih nudijo gasilci privatnikom, so sprejeli določene tarife in izvolili volivne oblasti za volitve krajevnih poveljnikov gasilskih straž, ki bodo v kratkem.

### DRUGE ZADEVE

Ker je občina pri vlečnici na Libič imela stalno le izgubo, so sklenili, da jo podarijo družbi Gorska vlečnica Peca (Berglift Petzen). Ta bo darilo (gradbeni stroški so znašali 600.000 šil.) sprejela in se obvezala, da bo vlečnica vsako leto v prometu. Po občini-

skem gozdu si sme družba zgraditi bolj položno pot.

V mestnem kopališču bodo uvedli novo tarifo — tedenska karta —, za odrasle bo stala 30 šil., za otroke 15.— šil.

Mehaniškemu mojstru Hermanu Žele prodajo del industrijskega zemljišča v Nonči vasi po 15.— šilingov za kvadratni meter. Kupec mora tam v teku petih let zgraditi popravljalnico za avtomobile, sicer vzame zemljišče 2.300 kvadratnih metrov občina po isti ceni nazaj.

Sklenili so, da prevzame občina staro cesto na potok Lipica le tedaj, če jo dežela asfaltira. Dvema proslcema za prevedbo njih tovarniških zemljišč v stavbno zemljišče niso ugodili.

Po štirinurnem zasedanju so sejo ob enajstih ponoči zaključili. **Mirko Kumer**



## tedenski program



### AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

NEDELJA, 23. julija: 13.00 Mednarodno teniško prvenstvo Avstrije — prenos iz Kitzbühla — 16.30 Za otroke od 6. leta naprej: Veronika — 16.40 Za otroke od 11. leta naprej: Mladenič na morju — 17.45 Za družino — 18.10 Zgodbe o igračkah, lahko noč za najmlajše — 18.15 Potovanje na konec sveta: Uganka puščave smrti — štajerska voda — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Šport — 20.10 Kristijan v času — 20.15 Stanovanje z več sobami za tri, filmska šaloigra — 21.55 Čas v sliki — nočna izdaja — šport nočna izdaja.

PONEDELJEK, 24. julija: 18.00 Znanje — aktualno — 18.25 Zgodbe o igračkah, lahko noč za najmlajše — 18.30 Avstrija — slika — 18.55 Stan Laurel in Oliver Hardy — 19.20 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Departement S (okrožje) — 21.10 Poštni predal 7000 — 21.25 Konji — 22.05 Čas v sliki — nočna izdaja.

TOREK, 25. julija: 18.00 Slučaj, tam zraven — 18.25 Zgodbe o igračkah — 18.30 Avstrija — slika iz Južno Tirolske — aktualno — 18.55 Živalski vrtovi sveta — svet živalskih vrtoev — 19.20 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Kaj sem? — 21.05 Aktualnosti iz filmske stroke — 21.55 Čas v sliki — nočna izdaja.

SREDA, 26. julija: 11.00 Program za delavce: Stanovanje z več sobami (apartma) za tri — 16.30 Za otroke od 6. leta naprej: Razbira čarobna palica — 17.15 Za otroke od 11. leta naprej: Antena — 17.35 Lassie — 18.00 Za družino: Poletje z Nicolo — 18.25 Zgodbe o igračkah, lahko noč za najmlajše — 18.30 Avstrija — slika — 18.55 Kuhinja v televiziji — 19.20 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 21.05 Rdeča kapela — 22.00 Čas v sliki — nočna izdaja.

ČETRTEK, 27. julija: 18.00 Potovalna služba Schwalbe — 18.25 Zgodbe o igračkah — lahko noč za najmlajše — 18.30 Avstrija — slika — 18.55 Športni mozaik — 19.20 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Raj stare dame — 22.00 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.10 Louis Armstrong.

PETEK, 28. julija: 11.00 Program za delavce: Povabilo na ples — 18.00 Zeleni svet: Števila,

dejstva, perspektive — 18.25 Pišče Pips, lahko noč za najmlajše — 18.30 Avstrija — slika — 18.55 To je moj svet — 19.20 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Senzacije pod cirkuško kupolo — 21.10 Prezezi — 22.10 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.20 Morski vrage iz Kartage, kostumski-pustolovski film.

SOBOTA, 29. julija: 16.30 Za otroke od 5. leta naprej: Hišica — 16.55 Za otroke od 6. leta naprej: Profesor Boltežar — 17.05 Za otroke od 11. leta naprej: Dežela brez kamenja — 17.35 Za družino: Ena + sedaj = pojutrišnjem — 18.00 Tedenski magazin — 18.25 Pišče Pips, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kultura — posebno — 18.55 Poletje na Siciliji — 19.20 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Miglja pred očmi — 21.35 Šport — 22.05 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.15 Vse mesto je v napetosti.

### TELEVIZIJA LJUBLJANA

NEDELJA, 23. VII.: 9.40 Po domače z ansamblom Francija Puharja — 2. del — 10.12 Kmetijska oddaja — 10.55 Mozaik — 11.00 Otroška matineja: Sebastijan in Mary Morgane, boj za obstanek — serijska barvna filma — 11.50 Me-stece Peyton — serijski film — 12.40 TV ka-žipot (do 13.00) — Nedeljsko popoldne: igre brez meja — 16.55 Atletika: Jugoslavija: Bel-gija — prenos iz Celja — 18.35 Pas za pištolo — celovečerni film — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Ko nisem bil več vojak — humoristična

**KMETIJSKE STROJE  
VSEH VRST  
VAM NUDI PO UGODNIH  
CENAH,**

Trgovina  
**Adolf in Katarina  
KRIVOGRAD**

9143 Šmihel pri Pliberku  
Telefon 0 42 35 - 34 1 97

oddaja — 21.15 Stih in pesem — zabavno glas-bena oddaja — 21.30 Finale evropskega mla-dinskega košarkarskega pokala — v odmoru glasbena medigra — 23.00 Športni pregled — 23.15 Poročila.

PONEDELJEK, 24. VII.: 18.15 obzornik — 18.30 Kremenčkovi — serijski barvni film — 18.55 Mozaik — 19.00 Mladi za mlade (JRT) — 19.45 Kratak film — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Džordžević-Jovanović: Sarajevski atentat — drama — 21. 35 Diagonale — 22.25 Poročila — 22.30 Šahovski komentar.

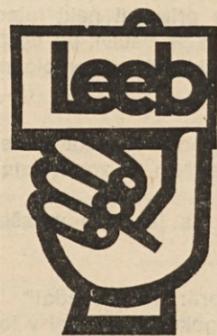
TOREK, 25. VII.: 18.15 Obzornik — 18.30 Tiktak: M. Jezernik: Medvedov godrnjavček — III. del — 18.45 Mozaik — 18.50 Od zore do mraka: Planinci — 19.20 Karavana — potopis-na reportaža — 20.00 TV dnevnik — 20.35 Star-va — jugoslovanski film — 21.50 Likovni nok-turno: Viktor Magyar — barvna oddaja — 22.00 Poročila.

SREDA, 26. VII.: 18.15 Obzornik — 18.30 Se-bastijan in Mary Morgane — serijski barvni film — 18.55 Mozaik — 19.00 Naši operni pevci — Samo Smerkolj — 19.20 Na sedmi stezi — 20.00 TV dnevnik — 20.30 W. Shakespeare: Ve-sele Windsorčanke — II. del — 21.15 Odiseja miru — Bung Karno — 21.45 Jazz na ekranu: Chris Barber Band — 22.15 Poročila — 22.20 Šahovski komentar.

ČETRTEK, 27. VII.: 18.15 Obzornik — 18.30 Boj za obstanek — serijski barvni film — 18.55 Mozaik — 19.00 Civilizacija: Herojski materi-alizem — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Bos skozi pekel — nadaljevanje in konec — 21.20 So-dobniki: Ionesco — 22.05 Vohuni, agenti, vo-jaki: Prebivalci Calvadosa — 22.30 Poročila.

PETEK, 28. VII.: 10.05 Obzornik — 18.20 Ve-seli Tobogan: Šentjur — II. del — 19.00 Me-stece Peyton — serijski film — 20.00 TV dne-vnik — 20.30 Zob za ptičice — francoski celo-večerni film — 22.20 Rezerviran čas — 23.00 Poročila — 23.35 Šahovski komentar.

SOBOTA, 29. VII.: 17.15 Po domače z an-samblom Valterja Skoka — 17.45 Balkanske igre: Jugoslavija: Bolgarija — prenos košarke, v odmoru obzornik — 19.15 Mozaik — 19.20 Usodno nebo — 5. del serijske oddaje — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Zabavno glasbena oddaja — 21.50 Moj prijatelj Toni — serijski film — 22.40 TV kažipot — 23.00 Poročila.



Betonske izdelke in gotove gradbene dele, **Katzenberger-strope,** **Purator** čistilne naprave, **Leca** votle opeke in **Leca** opeke za dimnike ugodno nudi tvrdka

**Ing. Alois Leeb**

Wolfsberg - Priel, telefon 0 42 52 — 28 78  
Köttmannsdorf - Kotmara ves,  
telefon 0 42 22 — 79 11 17

Za naše podjetje iščemo pleskarske pomočnike in vajence.

Stanovanje na razpolago.

Kličite nas telefonsko  
0 42 22 - 32 4 54, Klagenfurt — Celovec

**Hans Scarsini**

pleskarski mojster  
Konigsberger Straße 20

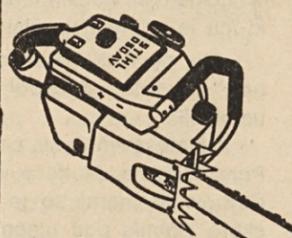
**POHIŠTVO  
ZA DOM IN GOSTE**

**Rutar - Center**



A 9141 Dobrla vas — Eberndorf  
Telefon 0 42 36 — 281

**STIHL  
050AV**



eine Universalsäge für die Waldarbeit. 5,5 DIN PS stark und 9,8 kg leicht, außerdem hat sie den vibrationsdämpfenden STIHL-AV-Griff.

Gospodarski in poljedelski stroji — traktorji — motorne žage in vsi nadomestni deli — kuhinje — kuhinjski stroji in vse za gospodinjstvo — otroški vozički — televizijski in radioaparati — šivalni stroji — motorna kolesa — mopedi — mladinska kolesa za birmo

najugodnejše pri domačem podjetju

**Johan Lomšek**

ŠT. LIPŠ — TIHOJA 2

9141 Eberndorf — Dobrla vas

Telefon 0 42 37 — 246

Oglejte si zaloge in kupite ugodno!